

PRESBITER

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XIII. évfolyam 5. szám

BUDAPEST

2004. szeptember-október

Konferenciánk állásfoglalása
(7-9. oldal)

**1 PERC
IGE
GONDOLAT**

Új hitépítő sorozatunk
(6. oldal)

Köszöntjük dr. Ritoók Zsigmondot
(15. oldal)

Luther levele szerzetes barátjához

„Kegyelem neked és békesség Istentől, a mi Atyánktól és az Úr Jézus Krisztustól!

Szeretném tudni, hogyan állsz a lelked üdvösségével, ügyeivel? Nem tanulja-e meg már végre a lelked, hogy megelégteljen saját igazságát, Krisztus igazságában találjon megnyugvást, és teljesen Reá bízva magát? A mi korunkban sok embert valami tüzes vakmerőség kísért, kiváltképpen az olyanokat, akik minden erejükkel arra törekkeznek, hogy igazak és erényesek legyenek. Csak Isten igazságát nem ismerik, amit Krisztusban bőséggel és ingyen kapunk. Ők saját erejükkel törekkeznek, hogy igazak és erényesek legyenek. Csak Isten igazságát nem ismerik, amit Krisztusban bőséggel és ingyen kapunk. Ők saját erejükkel törekkeznek jócselekedetekre mindaddig, míg meg nem bizonyosodnak afelől, hogy most már erényeik és érdemeik díszruhájában megállhatnak Isten előtt.

Nálunk te is ebben a hitben éltél, vagy sokkal inkább ebben a tévelygésben. Én is benne voltam, most azonban már harcolok e tévhit ellen. Azért kedves Testvérem ismerd meg Krisztust, mégpedig a megfeszített Krisztust! Magasztald Őt és kétségbeesvén magad fölött, így kiáltl Hozzá:

Úr Jézus! Te vagy az én igazságom! Én meg a te bűnöd vagyok! Magadra vetted az enyémet, és nekem ajándékoztad a tiédet. Olyanná lettél, amilyen nem voltál, s olyanná tettél, amilyen nem voltam!

Hiszed-e ezt Barátom??
Wittenberg, 1516.

„Látó szemeket adjon nektek az Úr!”

Képzeltbeli interjú Kálvin Jánossal

Reformáció ünnepének tiszteletére képzeltbeli látogatást tettünk a genfi reformáció, a helvét irányú hitújítás történelmet, egyháztörténelmet formáló istenáldotta személyiségénél. Olyan kérdéseket tettünk fel neki, amelyek nem kis mértékben foglalkoztatnak minket is. Beszélgetésünk témái: a hit és a keresztyénség helye és helyzete egykor és ma; a magyar és az egyetemes közösségi életet fenyegető súlyos ártalmakkal szembeni erkölcsi fellépés esélyei; az oktatás, a nevelés kérdései; a minden hívő papságáról, „a hívők általános papságáról” szóló reformátori tanítás értelme, szerepe egykor és ma.

Nagyrabecsült, tudós tiszteletes Kálvin János! Milyennek látta és szeretné látni a hívő emberek, illetve a keresztyénség helyzetét?

– Napjaimban, és nyilvánvalóan az Ön korában sem egyszerű a helyzet. Hívónek, keresztyénnek lenni soha nem jelent kiváltságot, hanem kegyelmet. Nem a könnyű sors és jószerecse az ígéletünk, hanem a próbatétel, ezekben pedig Isten hűségének, irgalmának tapasztalata a kincsünk, s a Krisztusban lelkileg boldog, üdvös élet a jutalmunk. Ahhoz, hogy ezt meglássuk és belássuk, látó szemeket adjon nekünk az Úr, Lelke által. Lényeglátó, az

események, sorsunk rejtett mélységeiben a Krisztus-arc körvonalait meglátó szemeket. Ahogy többször szoltam erről prédikációimban: *Bűn az, ha bezárjuk szemünket Isten munkálkodó keze előtt, pedig az napnál világosabban megjelenik a világ és a szent egy-*

ház életében. Kicsinyke nyáj vagyunk, de Isten szemében nem a mennyiség, hanem a minőség számít. Kevés konkoly megfojthatja a búzát, kicsiny kovász viszont mekkeleszti az egész kenyeret. Ha csak mustármagnyi hitünk lenne, hegyeket mozdíthatnánk el, nagy dolgokat vihetnénk végbe. A hívő emberek, a keresztyénség, az egyházak elrendelt feladata, hogy Jézus Krisztus követésében valami olyasmit kínáljunk a világnak, környezetüknek, az újabb és újabb generációknak, amire valójában szükségük is van: a jelenre nézve

belső békességet, kellő erőt ahhoz, hogy bármely helyzetet az örökkévalóság szempontja szerint tudjanak értékelni és feldolgozni. A jövőre nézve bízó szívet, élő reményt, ami a reménytelenség ellenére is reménykedni

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás az 1. oldalról)

tanít. Az egyre többször és igen változatos formában megjelenő hitetlenségtől, cinizmustól, gúnytól, sőt keresztyénellenes megnyilvánulásoktól nem szabad megijednünk. Ez az ördög munkája, mindennél nyilvánvalóbb bizonyítéka hazug és megejtő személyének és fondorlatos szervezkedésének, ami csak akkor múlik el, amikor e világ maga... Akiknek ilyen támadásokat kell elszenvedniük, hordozzák ezt kitartással, és imádsággal, mert ez meggyőző bizonyítéka annak, hogy a helyükön vannak. A mai hívó embernek és a keresztyénségnek az az esélye, hogy Krisztustól kijelölt helyére találva, maradjon is ott. És segítsen másoknak is megtalálni elrendelt helyüket az ég alatt és az emberi közösségekben, legfőképpen önmagukban.

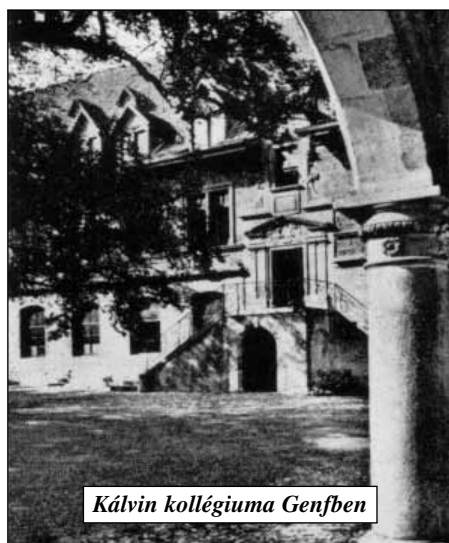
Az egyháztörténelemből tudjuk, mennyi merénylet, brutalitás, erőszak kísérte Európában is az evangélium terjedését. Börtönök, máglyák, száműzetés, emigráció jelezték a pusztító indulatokat. Ma kifinomult eszközökkel támad a gonosz, de támad. Technika, tudomány, reklám is belecsúszhat a kezébe. Tudunk-e ilyen ellenőrökkel szemben erkölcsileg, hitbelileg megkapaszkodni?

– Sokan felkapták fejüket azon, amikor váltig állítottam és állítom: az ember velejéig romlott, teljesen korrupt szíve mélyéig és már születése előtt. Elbukott a jó és a gonosz első küzdelmekor, rosszul választott. Káin bélyege a lelkünkön. Júdás pénze és áruló indulata ott lapul sok ember zsebében és szívében. Alig maradt valami magvacskája bennünk a hitnek, jóságnak, emberségnek. Jézus Krisztus azért is jött a Földre, hogy ezt a magvacskát gondozásba vegye, ápolja, nevelje, védje, s gyümölcstermőre fordítsa. Csak az isteni kegyelem túlereje képes a világ drámai, véres színpadán szerephez juttatni az irgalmat, a krisztusi, hegyibeszédes, nagyparancsolatos etikát. Erre önmagunktól képtelenek vagyunk. Enélkül viszont nem lehet élni. Erkölcsi lényé igazából belülről válhatunk, megváltva lehetünk azzá. A külső törvények, korlátok csak az igavonó állatokat tudják kordában tartani. Az embert a belső korlátok szabályozzák, ha csak öntelt-ségében, gőgjében ki nem dönti a belső, szellemi-lelki korlátokat. A magát korlátozni, megüresíteni képes ember tud kevesebb konfliktust gerjesztve élni a világban. Az erkölcsi erő a hitből táplálkozik, s első rendben önmagunk szabályozásában, fékezésében, indulataink megzabolázásában jut ez érvényre, nem pedig az olyan sokat hangoztatott féktelen önérvényesítésben. Így csak egymásba gázolhatunk, Krisztus pedig samari-

tánusoknak rendelt minket. Ez az Istentől kapott szerepünk.

Újra vannak egyházi iskoláink, miközben Európa más részein, például az Ön szülőföldjén, Franciaországban törvények tiltják vallási vagy keresztyén jelképek kitételét az iskolákban. Genfi nyilvános iskolájában, az Auditoriumban csak nem ilyen szellem uralkodott!?

– Úgy gondolom, napjaimban, de talán a 21. században is egészen más feladatuk van az iskoláknak, mintsem hogy megengedhesük magunknak ezt a vitát és gyakorlatot. Nem az számít, mi van a falon, hanem az, mi van az életünkben, s mi van bennünk! Minden igazi iskolában – legyen az keresztyén vagy más vallás iskolája – emberképzésnek

Kálvin kollégiuma Genfben

kell folynia. Azaz az ismeretek mellett ebben az életkorban dől el, hogy milyen nemzedékek kezébe kerül majd a világ és a történelem sorsa a jövőben. Ezért óriási a felelőssége minden iskolának. Lelki növekedést, szellemi alapokat, életvezetési példákat, tartást és reményt kell tudniuk a tanulóknak ott találniuk, mert példák, minták nélkül szélsodorta falevélhez hasonlít majd az életük. Krisztus a gyökér, az evangélium az ág, amely hordozhatja az újabb és újabb leveleket, virágokat, fiúkat-lányokat jövőképes, jó eséllyel. Nem az oktatási reformok biztosítják kizárólag a jó eredményt, a jövő megőrzésére képes nemzedékek felnevelését, a háborút, a gyűlöletet a konfliktuskezelésből kizárni tudó emberképet, hanem a szeretet, az elfogadás, a megértés, a bizalom, az egymás támogatásának, s nem letaposásának a légköre, amit ilyenkor szívhatnak magukba a gyermekek. Ezért minden felnőttnek tennie kell valamit a maga részéről. De megteszik?

Egyre több kérdést vet fel beszélgetésünk. A rengeteg kérdés közül most – tekintettel

lapunk olvasótáborára is – arra kérem a tudós tiszteletes Kálvin Jánost, mondja el véleményét a presbiterek, a „vének” szolgáltatóról. Mind a város vezetésében, mind az egyházkormányzásban jelentős szerepet szánt nekik. Szépen fogalmazódott meg ez a minden hívó papi tisztének elvében...

– Ez bizony igen fontos: minden szinten betölteni a ránk bízott papi tisztet, a közbenjárását, az engesztelést, a békéltetést, a szószóloi, képviselői megbízatást. Ez Jézus Krisztus papi tisztének a következménye az egyház tagjaira. Úgy vélem, minden igazi egyenlőség alapja nem a demokrácia, hanem a krisztokrácia vagy theokrácia, azaz Krisztus és Isten uralma, s ezen „uralom” alatti egyenlőségünk. Ez igen fontos, s nem lehet káros következmények nélkül kitessékelnünk ezt a szemléletmódot a társadalom, a világ életéből. A felelősség egyéni szinten ott születik meg, ahol Isten színe előtt érzi ki-ki felelősnek, számadásra hívottnak és hivatottnak magát mindenért, és mindazokért, amiket-akit Isten rábízott. Ezt a felelősségtudatot lehet altatni, elfojtani, de kiirtani nem. Boldog ember az, aki idejében ráébred ennek a valóságára. Minden presbiter számára kiváltság, feladat-meghatározó erejű a hívek papi szolgálatának elvét újra és újra át gondolni, közösen megbeszélni, aktualizálni és személyessé tenni. Ez a papi szolgálat ott teljesedik ki, ahol minden presbiter részesül abban a missziói feladatban, amit oly sokszor elmondtam: *Bűnösöket az Úrhoz visszavezetni.*

Egy mondatban hogyan foglalná össze legfontosabb üzenetét egyházunk presbiterei számára?

– Legrövidebben így: *SDG – Egyedül Istené a dicsőség!* Ezt kell szolgálnia a presbitereknek minden eszközzel, az államélet, a politika, a művészetek és a tudomány, azaz az általános kegyelem világában ugyanúgy, mint az egyházban, a gyülekezetben, saját életében, azaz a speciális kegyelem világában. Ez az átfogó, nagy célrendszer, ami kijelöli minden napunk, földi tartózkodásunk minden pillanatának értelmét. Senki nem panaszkodhat arról, hogy nincs értelme az életének. Annyi feladatot talál ezeken a területeken, amennyit csak akar. Csak akarjon! *Ne feledjétek: Isten az Ő áldását kezeitek munkájával juttatja el másokhoz. Azt tanácsolom minden Presbiter Testvéremnek a magyar református világban, amit én is drága felismerésként kaptam az Úrtól: Nekem minden napra elégséges az, hogy igyekszem Krisztusnak élni, aki övéinek igazi nyeresége, jutalma mind e jelenvaló világban, mind a halálban és azon túl is...*

Békefy Lajos

Készítsük a missziói munkatervet!

Gyülekezeteink most készítik gyülekezeti (missziói) munkatervüket, így nem árt egy kicsit elgondolkozni azon, hogy miként is készülhet egy ilyen munkaterv?

Minden terv készítésekor a *jelenlegi állapotból kell kiindulnunk*. Ezért a gyülekezeti munkaterv készítés előtt ismernünk kell gyülekezetünk összetételét (kor, nemek, etnikai összetétel, gazdasági helyzet, foglalkozások) szempontjából, de még inkább a gyülekezet lelkiállapotát. Azonban ismerni kell azt a települést, településrészt is, ahová Isten a gyülekezetet behelyezte. A gyülekezet nem önmagáért van, hanem azokért, akik a gyülekezet körül élnek.

A következő lépés, ezeknek az ismeretében, annak *felismerése, hogy mit akar tenni az Isten a gyülekezetünkkel*. Ez a felismerés lesz a gyülekezeti munkaterv teológiai megalapozója. Ennek felismerése azok együttgondolkodását, együttműködését, beszélgetését teszi szükségessé, akik felelősséget éreznek a gyülekezetért és azokért, akik a gyülekezet körül élnek. A teológiai megfogalmazás végeredményének írásba rögzítése egyértelműen a lelkipásztor feladata. Ennek felismerése általában oda vezet, hogy az Isten által kijelölt cél nem érhető el egy év alatt. Ezért *meg kell határozni, hogy milyen lépésekben érhető el (közelíthető meg) az*. Ezt sem egy ember találja ki, hanem egy közösség Isten előtti csendben ismeri fel.

Így jutunk el *egy adott év gyülekezeti munkatervének lelki célkitűzéséhez*; amelyet célszerű egy Igében összefoglalni, mintegy mottóul.

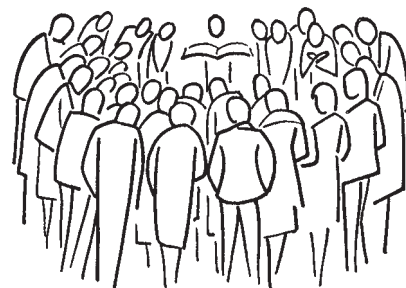
A *gyülekezeti munkaterv készítése ezután ennek gyakorlatba való átültetése*: miről szóljanak az igehirdetések, milyen gyülekezeti kiscsoportok alakuljanak, a meglevők mivel foglalkozzanak, milyen gyülekezeti alkalmak legyenek. Fegyvelmező erőt jelent, ha ezeket az alkalmakat időben, és ha kell helyileg is rögzítjük. Készüljön éves gyülekezeti naptár napra, helyre lebontva. Ilyenkor derül ki, hogy esetleg két kiscsoport ugyanarra az időre és helyre tervezett alkalmat. Ez ne akkor okozzon majd problémát, amikor az előadót, szolgálot kell már meghívunk és az alkalmat esetleg már meg is hirdettük. Ez azonban éppen arra is jó, hogy a szolgálot, előadót, együtttest, énekkart idejében meghívassuk, amikor még van rá esély,

(Folytatás a 9. oldalon)

Az Ige körül

Szolga vagy fiú

Márk 10,42-45

A szolgálatok bibliai alapjai

Itt Jézus szolgálókról, rabszolgákról beszél. Isten Országának rendje a szolgálat.

Az Ószövetségben kétféle jelentést hordozott a szolgálat kifejezés: vonatkozott egyrészt a templom körül végzett munkákra, másrészt az embereknek egymás számára végzett munkájára.

A papi és lévita szolgálat

Foglalkozunk először a templom körüli szolgálattal!

Lévi törzse nem kapott birtokot a többi 12 törzssel együtt az Egyiptomból való szabadulás után (4Móz 1), hanem egyenletesen elosztva laktak a 12 törzs között összesen 48 lévita városban. Lévi törzse – a lévíták – Isten szolgálatára rendelt törzs volt.

Tedd a lévítákat a bizonyosság hajlékának és az ahhoz tartozó egész fölszerelésnek a felügyelőivé. Ők vigyék a hajlékot és annak egész fölszerelését, ott szolgáljanak, és táborozzanak a hajlék körül! (4Móz 1,50)

Lévi törzsén belül Áron házára hárult a szigorúan vett papi feladat: az áldozat bemutatása, az oltárnál való szolgálat, később pedig a Tóra felolvasása a zsinagógákban. A templom őrség vezetője is pap volt, de az őrség tagjai, valamint az énekesek is a lévíták közül kerültek ki.

A bibliai szolgálat szó egyik gyökere tehát a szigorúan vett Isten háza körüli szolgálatra vezethető vissza. Ebbe tartoznak a kultikus szolgálatok, mint az áldozat bemutatása és az igehirdetés, valamint ide tartoznak a templom fenntartására vonatkozó tevékenységek.

Rabszolga, napszámos, jövevény

A szolgálat másik területe az egymásnak végzett szolgálat.

Az ószövetségi időkben az volt a természetes életforma, hogy egy-egy család a saját birtokán gazdálkodott. Az volt tehát a természetes, hogy mindenki a sajátjában dolgozik, s így nincs sem munkáltatója, sem meghatározott munkarendje. Voltak azonban, akik elszegényedtek, nem tudták eltartani magukat, és elszegődtek más családokhoz, vagy eladták gyermekeiket más – módosabb – házakhoz. Ezek az emberek már nem a sajátjukban dolgoztak, nem maguk döntötték el, hogy mit tegyenek, nem maguk osztották be idejüket. Szolgáltak. Részletesen szabályozta ezt a mózisi törvény (2Móz 21; 3Móz 25). Innen tudhatjuk meg azt is, hogy ki-mindenki tartozott egy-egy ilyen házhoz: a gazdán és vérszerinti családtagjain kívül, a (rab)szolgák, a napszámosok, és az idegenek (akik vagy csak átutazók voltak, vagy ideiglenesen menedékre szorultak, vagy más nép fiaiként jövevények voltak.)

A gazda és gyermekei együtt dolgoztak a szolgálakkal, meg a napszámosokkal, és az idegenekkel. A különbség lényegében nem is a napi tevékenységben volt, hanem abban, hogy a vér szerinti fiak örökölték a birtokot, a szolgák pedig nem.

A szombatév alkalmával minden zsidó származású rabszolgát szabadon kellett bocsátani. Ha viszont valaki úgy megszerette a háznépet, ahová eladták vagy elszegődött, hogy nem akart elmenni, akkor annak átfúrták a fülét, és örökös rabszolga lett a háznál:

De ha ezt mondja: Nem megyek el tőled! – mert megszeretett téged és házad népét, mert jó dolga volt nálad, akkor fogj egy árat, és szúrd azt a fülén keresztül az ajtófélfába, azután maradjon ő a szolgád örökre. (5Móz 15,16-17)

Az ilyen szolgáló minden vonatkozásban a gazda gondoskodott. Ha megöregedett vagy megbetegedett, akkor sem küldték el. De mint láttuk, voltak a háznál napszámosok is. Ezek csak bizonyos feladatra szegődtek el, ezért a munkáért megkapták bérüket, de egyébként önállóak voltak. Az idegen pedig élvezte egy darabig a vendégszeretetet, aztán továbbment.

A szolgálat másik bibliai gyökere tehát az emberek közti viszonyra vonatkozik. Egyik ember szolgál a másiknak. Egy időre – vagy véglegesen – nem a sajátjában dolgozik.

Az Atya házanépe

Így van ez ma is. A mai keresztyén gyülekezet: Isten házanépe. Ő a gazda, Ővé minden. Mi mindannyian még Ádám és Éva bűnesete folytán az Atya házán kívül születünk, és a bűn rabságában élünk.

– Vagy úgy kerültünk az Isten házához, hogy ebből a végtelenül eladósodott bűn-rabságból Jézus Krisztus – az Egyszülött Fiú – tulajdon vérén vásárolt meg bennünket,

– Vagy úgy vagyunk éppen az Atya házánál, hogy csak egy időre szegődünk el, átutazóban húzzuk meg magunkat Isten népe között, de nem kívánjuk elkötelezni magunkat az atyai háznál.

(Folytatás a 4. oldalon)

(Folytatás a 3. oldalról)

Hadd kérdezzem meg Kedves Testvérem, hogy Te hogy tartózkodsz Isten házához közt?

- Egész életed Isten tulajdona, vagy csak a vasárnapjaid?
- Be-benéz az Atya házába, és „megszolgálsz” az ajándékaiért, vagy mindenestül az övé vagy?
- Vagy csak megpihenni álltál meg itt az atyai háznál – átutazóban – aztán mész tovább?

Nos, ha menekülsz gondjaid, bajaid, betegséged, öregséged, vagy más üldözőid elől, és így álltál meg az Atya házában, vagy ha csak segítségért szegődtél el Isten szolgálatába, akkor hadd hirdessem, hogy Jézus Krisztus érted is kifizette már a váltságdíjat. Biztonságban lehetsz itt. Ne akarj elmenni! Ne fuss tovább! Bent biztonság és rend, kívül továbbra is a rabtartók és üldözők.

Az Atya örökös rabszolgája

Akárhogy is kerültünk Isten népéhez, mindenképpen valamilyen reménytelen helyzetből jutottunk biztos fedél alá. Jézus Krisztus a véren vásárolt meg mindannyiunkat. De Isten nem rabtartó! Befogad házába, jól tart, ad munkát, és ad ellátást... de van szombatév. Elmehetsz.

Szívemet melegítette a mózesi törvényben a szabózat bocsátással kapcsolatos leírás: Nem megyek el tőled! – mert megszerettelek Téged és házad népét, mert jó dolgom van nálad. Szeretnék örökre hozzád tartozni!

Ezt a hitbeli döntést várja tőled is, Kedves Testvérem, az Úr!

A tékozló fiúnak is azt a döntést kellett hoznia, hogy szeretne örökre az Atya házához tartozni – legalább, mint egy a béresek közül –, és amint ezt kimondta, meglátta a csodát, amit Pál apostol így fogalmaz meg:

„De amikor eljött az idő teljessége, Isten elküldte Fiát, aki asszonytól született a törvénynek alávetve, hogy a törvény alatt levőket megváltsa, hogy Isten fiaivá legyünk. Mivel pedig fiak vagytok, Isten elküldötte Fiának Lelkét a mi szívünkbe, aki ezt kiáltja: „Abbá, Atya!”

Úgyhogy már nem vagy szolga, hanem fiú, ha pedig fiú, akkor Isten akaratából örökös is.” (Gal 4,4-7)

Szolga vagy fiú?

Testvérek! Jézus Krisztusért, az Egyszülött Fiúért, az Úr Isten minket is fiaivá fogad! Ebben az életben a szolga és a fiú együtt dolgozik az atyai háznál, – mint a tékozló fiú példázatában is, – de örökölni csak a fiak fognak!

Testvérem! Ha csak be-belátogatsz Isten házába, de életed független az Úrtól, csak ebben a földi életben reménykedhetsz Isten ajándékaiiban. Csak a fiak az örökösök. Kérd az Atyát, hogy hadd maradjak örökre a Te házában, mert megszerettelek, és megszerettem házad népét is! És átéled – Jézus Krisztus érdeméért, – hogy az Atya nem szolgálóként tekint, hanem fiúnak. Ha pedig fiú, akkor Isten akaratából örökös is!

Viczán Miklós

Mit vihetünk mi magyar keresztyének az Európai Unióba?

Sokszor, sokat beszélünk arról, hogy mit kapunk (vagy nem kapunk) az Európai Unióban. Arról is esik szó, hogy mi, magyarok és keresztyének mit, milyen értékeket vihetünk vagy kellene vinnünk oda. Most valami olyat szeretnék említeni, amire nem szoktunk gondolni.

Az Európai Unióban is, azon kívül is a „sikeres ember”, sok esetben talán úgy is mondhatnám: a minden áron sikeres ember az eszmény. Ezt hirdetik a plakátok, ezt a fényképeken örökké mosolygó politikusok. A sikeres emberek, akár a gazdaságban, akár a politikában sikeresek, derűsek, optimisták (vagy legalább azt mutatják). A tudósok aggodalmasabbak. Éghajlati változások, energiaproblémák, népességszaporodás, a társadalom elöregedése és sok más kérdés nyugtalanítja őket. Filozófusok, írók, művészek pedig arról beszélnek, hogy az ember alapvető érzése a szorongás, az áttekinthetetlenül bonyolult jelenben való elbizonytalanodás, a kiismerhetetlen, kiszámíthatatlan jövőtől való félelem, a múlt értékeinek hitelvesztése. Vagyis minden, csak nem derű, nem optimizmus. És a művészek és tudósok gondoljai legalább egy kicsit a sikeres embereket is foglalkoztatják. Ebből következik a pillanatnak élés: a siker legteljesebb kiaknázása, amíg lehet, a siker minden áron, a szexuális életben épp úgy, mint a gazdaságban, a szorongás és félelem elfojtása akárhogy, alkohollal vagy kábítószerral vagy a jövőre való tudatos nem-gondolással: a gyermek-nem-vállalásból adódó jövő munkaerő-gondokkal épp úgy nem törődni (mikor pedig a probléma már jelen van: kevés a gyerek – bezárják az iskolákat – munkanélküliek lesznek a tanárok), mint a környezet-szennyezésből a jövő, a gyermekek, unokák számára adódó gondokkal. Röviden: ebből következik a távlatlan élet.

Akkor hát mit vihetünk az Unióba? *Más szemléletet. Távlatokban gondolkodó, örvendező életet.* Milyen távlatokban? *A keresztyén ember távlatait két tényező határozza meg: Jézus kereszthalála és feltámadása egyfelől, Jézus visszajövele másfelől.* Jézus halála és feltámadása: a felkínált kegyelem, a talentumok kiosztása, a szőlő ránk bízása. Jézus visszajövele: a számadás, a nyereség átadása, a gyümölcsök beszolgáltatása. A kettő közt feszül a keresztyén élet. Ez az élet éppen olyan, mint másé, sokszor még nehezebb: a szőlőt elveri a jég, a pénzváltók csödbe mennek, harmincnyolc év után sincs vége a betegségnek. Lehetnének épp oly csüggedtek, elkeseredettek, mint mindenki más, de a kettő között feszül a felkínált kegyelem is. Különbözőképpen. Egyszer úgy, hogy megment a megpróbáltatásoktól, egyszer úgy, hogy megőriz a megpróbáltatások közepette is. Mindenképpen úgy, hogy „vár ránk az égi rész”, mert van felkínált kegyelem. A keresztyén ember ebben a távlatban szemlélve a dolgokat lehet örvendező ember.

Ezt az örvendezést vihetjük mi magunkkal az Unióba, és mint magyarok, talán meggyőzőbben, mint sokan mások. Örvendező voltunk, optimizmusunk ti. nem történelmünkben követezik, nem saját kitűnő teljesítményünkön alapul. Senki sem mondhatja: Könnyű nekünk! Hiszen a mögöttünk levő század minden volt, csak nem könnyű. A mi optimizmusunk csak a felkínált, a mindenkinek, a magyarságnak is, mint közösségnek felkínált, de személyre szólóan elfogadott kegyelmen alapulhat. A magyarságnak, mint közösségnek és benne sok-sok egyéni életnek kudarcossága ellenére is.

Itt válik az optimizmus-kérdés személyes kérdéssé. Különböző alkalmakkor elmondjuk az Apostoli Hitvallást, benne, hogy *hiszem az örök életet. Hiszem?* Öröm ez nekem? Ismerjük (ismerjük?) a Heidelbergi Káté első kérdésére adott feleletet. Vigasztalás nekünk nehéz napjainkban, ami abban van? A világnak nincs szüksége panaszkodó, keserű emberekre, abból van elég. Ha mi, magyarok csak a balsorsra panaszkodunk, csak sajnálatjuk magunkat, nem sok megértésre fogunk találni, mert mindenki fel tudja sorolni a saját bajait. Ha mi bajaink ellenére, azokat nem is tagadva, az elfogadott kegyelemből fakadó örömünket tudjuk vinni és másokra tovább sugározni, ha tudunk énekelni a börtönben is, mint Pál apostol Filippiben („börtönön” most mindenféle sanyarú helyzetet értve), akkor odafigyelnek, mert az öröm, a derű hiánycikk, erre van fogadókészség.

Távlatosan élni. A Jézus feltámadása és visszajövele távlatában. A kettő közt az elsőből fakadó és a másodikban célba érő kegyelem távlatában, a kettő közti bizonytalanságok és megpróbáltatások közepette is, egyénileg is, közösségleg is, ebből a kegyelemből merítve erőt, derüt, örömet, mert tudjuk, kinek hittünk. (2Kor 6,10)

Dr. Ritoók Zsigmond

Az abortusz: égő áldozat! (I.)

Olvasandó: Zsolt 139,13-18

A 139. zsoltár az eleve elrendeltség, a predestináció és Isten végtelen teremtő képességének éneke. Kevesen gondolunk arra, hogy rólunk szól ez az ének, arról, hogy a fogantatástól kezdve léteünk és ettől a pillanattól tudomásunk van önmagunkról, a minket körülvevő világról és Istenünkről.

Mindennapos az emberáldozat. 2003-ban 53 000 művi vetélésnek nevezett emberáldozat volt Magyarországon. Az áldozati halottak több mint kétharmada házaspárok gyermeke volt.

Az első szülött fiú áldozatként való elégetése a föníciai népeknél általános volt. Istentüket Molok-nak (Moloch-nak) nevezték.

Mit ír a Biblia az emberáldozatról? Mózes I. könyve leírja Ábrahám esetét, amikor az Úr szólítja meg Ábrahámot, hogy az elkészített áldozati máglyán ne égesse meg elsőszülött fiát, Izsákot.

A zsidók egy része hitt emberáldozatban, bár Mózes tiltotta. A törvény így hangzott Mózes harmadik könyve 18. részében „Magzatodat ne add oda, hogy elégessék a Moloknak.”

Hogyan történik ma az emberáldozat? A mai emberáldozat hasonló, sőt, ha lehet még szörnyűbb, mint az ókori. A halálos felajánlást a törvények egyszerre tiltják és engedik. Az áldozat felett a szülőnek abszolút a hatalma. A felajánlás önkéntes, mint az ókorban, a közösség felé tett szülői nyilatkozattal. A felajánlás célja most is a jelenlegi rossz helyett egy jobb élet elérése, amiért a legdrágább kincs, a megfogant gyerek feláldozása történik. Az áldozás viszont most sem biztosíték a jobb életre. Az áldozás előkészítésében, a szertartásban részt vevők Isten Igéjét, a keresztyényi elveket egyáltalán nem veszik figyelembe. És a legszörnyűbb, hogy a végső fázis most is az áldozat személytelen módon való elégetése. Isten most is bünteti az emberáldozatot. A büntetés szörnyű és teljes értékű, a nemzet halála.

Alkotmányunk kimondja a legnagyobb értéknek, emberi életnek a védelmét, amire alapozva a rendszerváltás időszakában megszűnt a halálos ítélet. Ugyanakkor jogszabályaink 1953 óta utat engednek a művi vetélés végrehajtásának.

(Folytatjuk)

Csujka László biológus
hatgyerekes családapa

Tanuljunk gyorsan (újra) „reformátusul” (10.)

MODERN ÉS BIGOTT

Lehet-e református keresztyén modern, vagy bigott? Netán egyszerre mindkettő?... – Modern volt-e Sztárai Mihály reformátor vagy nem? – (Gondoljunk a 254. és a 255. dicséretre.) Bigott volt-e Szegei Kis István, amikor a török általi sokszoros megkorbácsolás ellenére hű maradt hitéhez? (Holta után Bázelen, Londonban adták ki latin nyelven több hittudományi művét. A tübingeni egyetem könyvtárának pánccétermében Kálvin kötetének közvetlen szomszédságában tárolják ma is.)

Hadd mondjuk ki, bárcsak minden református keresztyén modern is lenne, meg bigott is lenne! De ehhez lássuk, mit is jelent e két szó. (Távrolról sem miniszoknyás, boxernadrágos, diszkós életformát az előbbi, sem mindenkit szúrkapiszkálós magatartást a másik...)

A XIV. században Kempis Tamás és követői használták legelőször a „devocio moderna” kifejezést. Hirdették is a devocio (pontosabban írva a devotio) mordernát. „Krisztus követése” c. nagyhatású elmélkedés és imádság-gyűjteménye őrizte e lelkiséget. Magyar nyelven is számos kiadást ért meg. A lényege az, hogy a merev, kötött szövegű, liturgikus és az évszázadokon át nem változó és nem is változtatható templomi imák, zsolozsmák helyett – melyet csak a hivatalos klérus mondhatott, és érthetett, lévén nyelve a latin – az anyanyelvű magánelmélkedést, magán imádságot és magán istendicséretet ajánlotta. Kempis Tamás és követői a reformáció előkészítői voltak! A devotio moderna egyenes folytatója a puritanizmus és a pietizmus. A szó szoros értelmében az a modern református hívő, aki imádsága, éneke, igeolvasása, istentisztelet gyakorlása által beszélhet Istenével.

A XIX. századi liberális reformátusság önellentmondásosan az intim szférába utalta a magán imát és dicséretet. S ezzel akaratlanul az ateizmus egyik útegyengetőjévé vált.

Magyarországon a devotio moderna irodalma körébe tartozik, pl. Medgyesi Pál Praxis pietatisa (A kegyesség gyakorlása), Szikszai imakönyve, vagy Ráday Pál Lelki hódolása. Modern ember a hívő, istenfélő életű ember. Aki vallja, hogy Jézus Krisztus az én igazságom, az én utam és az én életem.

Mi a helyzet a „bigott” szó értelme tekintetében? Ez a német nyelvből érkezett jövevényszó. Magyar diákok, kereskedők, katonák sokasága járt a XVII.–XVIII. században német nyelvterületen. Gyakran hallották a „Bei Gott” (Istennél) kifejezést. Ez viszont az evangéliumból származik. Ez teljes mondatban így hangzik: „Bei Gott ist kein Ding unmöglich” (Lukács 1,37). Azaz: Istennél semmi sem lehetetlen. „Bei Gott sind alle Dinge möglich” (Máté 19,26). Azaz: Istennél minden lehetséges. Ennek ószövetségi előzményei is vannak.

Ha valaki nagy bajban volt, reményét veszítette – erre éppen elég ok volt – ezzel bátorították egymást a hívek. Ez lerövidült a kezdő szavakra: „Bei Gott!” Az ott járó alföldi, vagy erdélyi magyar ezt így értette: „bigott”. A hívő lélek ezen emlékeztető nyomán újra bizakodott. Mi maiak is jobban tennénk, ha sok panasz, szidalom, izgalom helyett így biztatnánk egymást, s ezt nagyon komolyan vennénk!

Ma is tanúi vagyunk ilyen kegyességi szóvándorlásnak. Mindenki mondja, gügyögi, kiabálja – sőt maroktelefonban megduplázva a szót így köszönnek el: „Szia! Szia! (Néha sziasztok. Máskor sziuuka.) A Velencét, Rómát, Firenzét megjárt magyar kocaturista ezt az olasz szót hozta magával. A „Szia!” nem más, mint a „Sia laudato Gesu Cristo” első szava... – Dicsértessék a Jézus Krisztus. Az olasz csak az első szót mondja, tudva, hogy a folytatást úgyis tudja a köszöntött. A magyar kocaturista negyven év alatt olyan művelt lett, hogy halvány fogalma sincs arról, amit mond. Így köszön a magyar nagymama a kisbabának, a pártvezető elvbarátjának. Egyébként valóban „Dicsértessék a Jézus Krisztus!”

P. V.

1 PERC ISTENNEK IGE NEKED GONDOLAT MINDEN NAPRA

OKTÓBER

25. *A bűn nem csak életerőt rabol el tőlünk, hanem még sötétségbe is borítja az életünket.* – 1 Timótheus 6,10-11.
26. *Hitünk valóságát ott kell megmutatni, ahol naponta élünk.* – Jelenések 2,13.
27. *Boldog az az ember, aki Isten irgalmában nyugszik meg, és az Ő segítségében bíz.* – Zsoltárok könyve 103,8,13.
28. *A magányosságnak gyakran a szeretetlenség az oka; sokan inkább begubóznak magukba, ahelyett, hogy szívesen együtt lennének másokkal.* – Példabeszédek 18,1; 24,11-12.
29. *Figyelj arra nagyon, hogy vagyondod foglyul ne ejtse a lelkedet!* – 1Korinthus 7,30-31.
30. *Az alázat a hitetlen szívnek annyira el-lenszenves, hogy gyakran egy élet kell ahhoz, hogy megváltoztassa véleményét.* – Zsoltárok könyve 119,75.
31. *A szenvedésben lesz nyilvánvalóvá a kegyelem, a nehézségekben az elrejtett dicsőség.* – Eszter 9,22.

NOVEMBER

1. *Ha Isten nem irgalma és hűsége szerint bánna velünk naponta, akkor minden napon csak kárvallottak lennénk.* – Nehémiás 9,31.
2. *Aki hálát ad, az kitárja az ablakot Isten szerteáradó öröme előtt.* – 1Kronika 16,34-36.
3. *Csak annyit ismerünk meg igazán Istentől, amennyit az életünkben fel is tudunk mutatni ebből az ismeretből!* – Kolossé 1,9-11.
4. *Az összeomlásban tanulhatunk meg igazán feltekinteni – Istenre.* – Zsoltárok könyve 34,6,19.
5. *Ne panaszkodj! Még nem vetted észre, hogy a gyöngyszem nagy nyomás alatt formálódik ki?* – Ézsaiás 48,10.
6. *Krisztus nélkül nincs igazi békességünk, nincs bűnbocsánat, nincs hatékony vigasztalás!* – 1Korinthus 15,17-20.
7. *Aki megszenteli a vasárnapot, hogyan is tudná a hétköznapokat szentségtelenül tölteni?* – Márk 16,2,9,10.
8. *Isten akarataának akarása szíved megnyugvásának az útja!* – 5Mózes 28,15-20.
9. *Azok a ténylegesen áldott órák, amelyekben végiggondoljuk: hol mutatkozott meg életünkben Isten jósága és vezetése.* – 1Kronika 16,12.

10. *Jézus Krisztusnál, az élet forrásánál gyógyul meg a lelkem, Előtte összekulcsolt kezem kehellyé alakul át, hogy másoknak is meríthessek az élet vizéből.* – Bírác 15,19.
11. *Akkor is higgy az Úrban, ha rengeni kezd a föld lábad alatt!* – Márk 9,24.
12. *A nehézségek formálják az életet gazdaggá Istenben, s ezek képezik számunkra a hit forrásvidékét!* Nehémiás 9,21.
13. *Szükség van a nagy tudásra, de a jó lelkiismeretre még inkább!* – Apostolok Cselekedetei 24,16.
14. *Nem a felhők alkotják a szivárványt, hanem a napsugarak, amelyek áthatolnak a felhőkön!* – Zsoltárok 84,12.
15. *Hinni annyit tesz, mint belehullani Isten erős kezébe.* – 5Mózes 33,27.
16. *Semmi sem teszi annyira boldoggá az ember szívét, mint ez a bizonyosság: Isten szeret engem is!* – 1János 3,1.
17. *Maradj beszélő viszonyban Jézussal, s egyszer csak rájössz: Már érted Őt.* – Ézsaiás 43,10;
18. *Amennyire értékes neked a Biblia, annyira fontos számodra Isten! Minél jobban szereted Bibliádat, annál inkább szereted Istent is, aki azon keresztül szól hozzád.* – János 14,23-24.
19. *Fogadd el azt is, ami megalázó! Inkább azt utasítsd el, hogy a megalázással szembefordítsanak Istennel!* – 2Sámuel 6,20-22.
20. *Néhány gazon megütözközzünk a szomszéd kertjében, de a mi kertünkben nem vesszük észre a burjánzó gyomot.* – Róma 2,21.
21. *A Szentírást két kulcs nyitja: a hit és az imádság.* – Zsoltárok könyve 119,17-18.
22. *A szív akkor talál békességet, ha keresük embertársainkkal is a békességet, a jó viszonyt.* – Róma 12,18.
23. *Találjatok nyugalmat Isten kegyelmében, s vegyétek észre: már régóta Isten szeretete hordozza életeteket!* Ézsaiás 54,10.
24. *Bízzál Istenben, ez formálja szívedet derűssé és könnyűvé.* – Jób 5,8-9.
25. *Istennek sok-sok útja van, hogy segítsen rajtad. De sokszor mi magunk álljuk útját, hogy rávezessen az Általa megnyitott útra, s azon vezessen tovább.* – Zsoltárok könyve 139,3,24.
26. *Imádkozzatok egymásért! Ez az a fegyver, amivel Isten harcát megvívhatjuk ezen a világon.* – 2Thesszalonika 3,1.
27. *Ha meg akarjuk harcolni a hitnek szép harcát, ahhoz a Lélek kardját, Isten Igé-*

jét kell tudnunk jól forgatni! – Lukács 4,4,8,12.

28. *Isten a segítséggel gyakran az utolsó pillanatig vár. Ez nem véletlen!* – Eszter 8,5,10,11,17.
29. *Jézus az erő, amikor minden erőnk elhagy. Ő a remény, amikor minden remény szertefoszlik.* – Jeremiás 14,22.
30. *Tekints felebarátodra Jézus szemével, egészen mást fedezel el benne, mint eddig!* – Máté 14,14.

DECEMBER

1. *Merj magaddal is szembenézni, s állj Isten áradó viláosságába! Előnyödre válik!* – Efézus 5,13.
2. *A legnagyobb segítség az életben az, ha nem Isten előtt, hanem Őhöz menekülsz!* – Zsoltárok könyve 91,9.
3. *Isten nem csak az Ő Országába, dicsőségébe hívott el minket, hanem az Ő szolgálatába is!* Jeremiás 30,8-9.
4. *Aki Istent teljes szívvel akarja magasztalni, annak egyik csoda után jön a másik.* – Zsoltárok könyve 34,2.
5. *Legyen annyi idő, hogy reggelente imádkozol, ekkor egész napra felfegyverzed magadat!* – Zsoltárok könyve 5,4,9.
6. *Ne hagyj abba a beszélgetést Jézussal, s akkor nem csak Őt, hanem magadat is jobban megérted majd!* – Máté 13,23.
7. *Minden nehézségben, amelyen átvezet minket az Úr, velünk van nevelő keze és imádkozó szíve.* – 1Mózes 39,20-21.
8. *Nem az tesz alkalmassá a szolgálatra, ha képességeinkre tekintünk, hanem ha Istenre!* – 1Kronika 26,30; 2Korinthus 3,5.
9. *Az áldást oda küldi az Úr, ahol rendeztük Vele múltunkat is!* – 1Mózes 33,3,8; 35,1,2,9.
10. *A kereszténynek nem adhatják át teljesen magukat a múlt napoknak, hanem teljes szívvel kell várniuk az Úr napjának eljövételét!* – 2Péter 3,11-12.
11. *Ha a Pásztor mellett maradunk, nem az ugató kutyaéknak kell minket hazaterelni.* – János 6,56.
12. *Jézus szemmel kísér minket felülről, és erős pajzsként áll mellettünk a próbák idején.* – 1Sámuel 2,5-9.
13. *Isten azt teszi meg helyettünk, amiben mi rossz tanulóként megbukunk.* – Ézsaiás 33,22.
14. *Ha az Isten iránti szeretetedről akarsz meggyőződni, vizsgálj meg az emberek iránti szeretetedet!* – 1János 4,20-21.
15. *Nem az a cél, hogy mi nagyok, sikeresek legyünk, hanem az, hogy Krisztus legyen nagy és vonzó a számunkra!* – Ézsaiás 12,6.

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 8. Országos Konferenciájának állásfoglalása

a Magyarországi Református Egyház 1994. évi II. törvénye 28. § tárgyában
(Tahi, 2004. szeptember 1-4.)

A konferencia résztvevőinek egy csoportja

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 2004. évre szóló munkatervének megfelelően a 2005-ben esedékes presbiteri tisztújítás lelki előkészítése keretében szükségesnek tartotta, hogy az 1994. évi II. törvény 28. § (1) bekezdésében foglalt, az egyházi tisztségviselőkre – így a presbiterekre és a gondnokokra is – vonatkozó előírásokat értelmezze. Mit jelent, hogy a presbiter példaképpül szolgál másoknak tiszta erkölcsben, józan életben hűségben buzgóságban, az Igéről, hitvallásainkról, az egyházi szolgálatokról való kellő ismeretben?

Meghallgatva az erről szóló előadásokat, igeszolgáltatásokat és megbeszélve azokat, a hivatkozott törvényhely értelmezését a következőkben igyekezett megfogalmazni, tudatában annak, hogy ennek teológiai értelmezésére nem ad teljesen pontos megfogalmazást.

1. Mit jelent a példakép?

A magyar református presbiter számára Jézus Krisztus lehet csak az igazi példakép, a minta. A magyar református presbiternek krisztusi típusú embernek kell lennie. Ez nem jelent utánzást, mert Jézust egyébként sem tudjuk utánozni, de ha lehetne is, az valamiféle uniformizáláshoz vezetne, ami a szektákra jellemző. Jelenti viszont Krisztus követését, ami azt jelenti, hogy kinek-kinek Istentől kapott lelki ajándéka révén valamit fel kell mutatnia Krisztus egy vagy más tulajdonságából és csak a tagok egésze, az egész test mutatja fel – a maga hibáival, bűneivel együtt is – a Krisztus-testet, az egyházat.

2. Példakép a tiszta erkölcsben

A tiszta erkölcs nem bizonyos bűnök el nem követését jelenti, amiből az következne, hogy más bűnök esetleg elkövethetők. A téves úton járás már az első lépésnél is bűn. A tiszta erkölcs az út irányát jelzi, amely örök életre vezet. A téves út a kárhozatra visz. A tiszta erkölcs éppen annak bemutatása, hogy hogyan változik meg életutam a Krisztussal való találkozás után. A tiszta erkölcs tehát azt jelenti, hogy lehet a bűnös, de bűnbocsánatot nyert embernek krisztusi módon élni, vagyis a keresztyén élet élhető élet.

Az úton követni csak élő személyt lehet, aki tehát nem hisz a feltámadott Jézus Krisztusban, az nem tudja őt követni, abban az emberben nem él Jézus.

Krisztus követése tiszta erkölcs tekintetében nem azt jelenti, hogy régi korok erkölcsét kívánjuk vissza, hanem azt, hogy a jövőendő örök élet „erkölcséből” igyekszünk a jelenben minél többet felmutatni.

A régi korok erkölcsének visszaállítására való törekvés csak a jelenkori missziói lehetőségek elvesztését jelenti, „antimissziót” jelent. Ettől különösen az ifjúsággal kapcsolatban kell óvakodnunk, nem feledkezve meg saját ifjúkorunk gondolkodásáról, kísértéseiről, bűneiről. Ennek veszélye különösen is fennállhat az egyházi iskolákkal kapcsolatban.

Tudnunk kell, hogy a konkrét, erkölcs elleni vétkek mögött sok esetben lelki (mentálhigiénés) problémák állnak. Ezek felismeréséhez az Ige tükrében meglátható önismeretre van szükség, mert ez vezethet el a bűnbánathoz, amint ezt Péter apostol példájából megtanultuk (Jn 21,15-17). Ezt lelkigondozással lehet segíteni.

A tiszta erkölcs tehát nem emberi erőfeszítések kikényszerített eredménye, hanem Krisztus követésének a gyümölcse.

3. Példakép a józanságban

A Szentírásban, azon belül is az apostoli kor irataiban tizenegyszer megjelenő józan, illetve józanság szót, illetve szövegkörnyezetét tanulmányozva, a józan étellel, a józansággal kapcsolatban a következőket állapítottuk meg:

- Józan dolog az Istenről (a keresztről) való beszéd, noha azt a világ bolondságnak tartja (ApCsel 26,24-25).
- Józan dolog, ha az Istentől kapott hit mértéke szerint gondolkodunk. Ez azt jelenti, hogy a józanság mértéke az Istenbe vetett hit és nem a világ mértéke szerint való józanság, mely az önzésben, a felfuvalkodottságban nyilvánulhat meg (Rm 12,3).
- Józanság, ha éberek, vagyis felébredtek vagyunk, akik látják, hogy a világ merre halad és nem esünk áldozatul a világ csábító dolgainak. Józanság, ha nem a harag, hanem a mások iránti türelem vezet minket az emberekkel való kapcsolatainkban (1Thessz 5,6).
- A józanság a hitéletben, a szeretetben és a szolgálatban való egészséges állapotot jelenti (Tit 2,2).
- A józanságra nevelni lehet és kell, ami szülőknek, lelki vezetőknél fontos feladata (Tit 2,4).

Napi imaközösség

Könyvvásár is volt

- f) Az előzőek értelmében fontos, hogy a presbiterek családi háttere is józan legyen, mert csak így lehetünk hitben, szeretetben és a szolgálatban való állhatatosságban egészségesek (Tit 2,5).
- g) A józanul gondolkodó presbiter számol azzal, hogy szolgálata, az evangélium hirdetése során bajokban, szenvedésekben lesz része (2Tim 4,5) tudva azt, hogy az tud jól szeretni, aki kész szenvedni azért, akit szeret (Jn 21,15-17).
- h) A józanság nem valamilyen önmegtartóztató testi erőfeszítés, hanem szellemi és lelki tevékenység: felismerése emberi erőfeszítéseink hiábavalóságának és a kegyelemben való reménységnek (1Pt 1,13).
- i) Az előzőeket bizonyítja, hogy az imádkozásnak – mint lelki tevékenységnek előfeltétele a józanság, minthogy nemcsak az Istenről való beszéd józan dolog (ld. 3/a. pont), hanem a vele való beszéd is (1Pt 4,7).
- j) Nemcsak a bajok, veszedelmek, szenvedések előrelátása tartozik a józansághoz, hanem annak felismerése is, hogy honnan jönnek a veszedelmek és bajok: az ordító oroszlánként járó ellenségtől, az ördögtől, ami azt jelenti, hogy nem a bűnös embert kell gyűlölni, hanem a bűnt, a Sátánt (1Pt 5,8).
- k) A presbiter számára a legnagyobb öröm, hogy a józanság lelkét nem magának kell magában kifejleszteni, hanem Isten adja nekünk a józanság lelkét (2Tim 1,7).

4. Példakép a hűségben

A presbiter számára a hűség mindenekelőtt az Istenhez való ragaszkodást jelenti, hisz a mintakép, Jézus hű volt az Atyához, mégpedig a keresztfán való haláláig.

Ebből következik, hogy akkor is hűségesnek kell lennünk Istenhez, ha minden ránk szakadt is (Zsolt 44,18).

Ez azonban nem csak elszenvetését jelenti a bajoknak, hanem az azok elleni küzdelemben való állhatatosságot is (1Kor 16,13).

A hűségnek életünk minden területére és teljes idejére (Jel 2,10) ki kell terjednie, így a magánéletünkben, családi és anyagi életünk, barátságaink, a ránk bízottak iránti hűség vonatkozásában is (Péld 27,23).

Nagyon fontos, hogy a presbiter hű legyen azoknak a lelki ajándékoknak a közösség számára való hasznosításában, melyeket Istentől kapott. A szolgálatban való hűségben növekedni lehet és kell, mert aki hű a kevesen, a sokon is hű az.

Ugyanakkor a presbiternek tudnia kell, hogy akire sokat bíztak, attól többet is fognak számonkérni, akárcsak a hűséges sáfártól.

Az előzőekből az is következik, hogy a Krisztust követők életében a hűség a gyümölcs. A mi hűségünk azonban mindig töredékes, de legnagyobb vigasztalásunk, hogy „ha egyesek hűtlenné váltak is, az ő hűtlenségük nem szünteti meg Isten hűségét (Rm 3,3).

5. Példakép a buzgóságban

A buzgóság értelmezése volt számunkra a legnehezebb, mert ez a tulajdonság épp úgy lehet jó, mint rossz (túl buzgóság).

A szó eredeti értelméből kiindulva, amely valamely forrás előtérésének képzetét vetíti elénk, azt fogalmazzuk meg, hogy az a jó buzgóság, ha Isten folyamának vize buzog át rajtunk. Ha a magunk erejéből vagyunk buzgóak, az súlyosan ártalmas a közösségre és elleppez valamilyen belső (lelki, mentől-higiénés) problémát (kiegész, rivalizálás, bizonyítási kényszer).

A buzgóság tehát akkor jó, ha az az Isten ajándéka, ha az jókedvvel, önkéntességgel és belső szabadsággal párosul (pl. buzgóság az adakozásban 2Kor 9,7 szerint) – vagyis a keresztyén élet gyümölcse.

A túlbuzgóságnak korlátot szabhat, ha a gyülekezetben a feladatokot személyre szabva meghatározzuk, azok teljesítését számonkérjük, de az azon túlterjeszkedést korlátozzuk.

6. Példakép a kellő ismeretben

A „kellő ismeret” legelső foka az Isten ismerete: annak az ismerete, aki akkor sem „ír le” minket, ha hitetlenek vagyunk (Jn 20,24-29). De jelenti azt is, hogy nemcsak a látható világot kell ismernünk, hanem a nem láthatót, a csak hittel megragadható is, hisz az élő Jézus sem kézzel, hanem hittel ragadható meg.

A kellő ismeret következő foka, amely az elsőből kell fakadjon, a missziói elkötelezettség egyénileg és közösségileg (pl. thesszalónikai gyülekezet), amelynek nyomán tovább kell adni a jó és intő példákat is. De jelenti ez mindazon szolgálat felvállalását is, amelyet Isten és a közösség ránk bíz. Tudjuk azonban, hogy valamely munkát csak akkor tudunk jól elvégezni, ha arra ismeretben, vagyis tudásban és hitben felkészültünk.

Fontos az, hogy az elődök által felismert igazságokat is ismerjük, mert így válhat egyebek mellett – a feltámadott Jézus valóságáról számunkra ugyanaz az élmény, mint amelyet az apostolok testi valóságban átéltek (Zsid 1,1-2). Végül a „kellő ismeret” része kell, hogy legyen annak a társadalmi környezetnek az ismerete, amelyben az adott időben és helyen a szolgálatunkat végezzük, az örök evangéliumot hirdetjük.

Az ismeretek megszerzése azonban nem öncél, azért aki ezeket az ismereteket megszerezte, azokat szolgálatba kell állítani. A presbiterek képzésre való motiválásának legfőbb módja, ha őket „helyzetbe” hozzuk, vagyis felismertjük velük, hogy miért szükséges magukat képezniük.

* * *

A konferencia ezenkívül megismerte a lelkészválasztás jogi folyamatát, amelyhez számos tapasztalati beszámoló csatlakozott.

Ezek alapján a következő általános megállapítás tehető:

1. A választás egész folyamatát végig kell kísérje a közös imádság, mert a lelkészválasztás lelki próbatétel a választó gyülekezetnek éppen úgy, mint a választandó lelkésznek és az azt kibocsátó gyülekezetnek.
2. A lelkészválasztás teljes folyamatában fontos, hogy a jelölő presbitérium tisztában legyen a választás jogi előírásainak, és – nevek nélkül – meg tudja fogalmazni, hogy milyen tulajdonságokkal rendelkező lelkészt szeretne.
3. A lelkésszel szembeni elvárások várható teljesülésének felméréséhez célszerűnek látszik egy olyan kérdőív összeállítása, amelyet a jelölésre javasolt lelkésznek meg kell válaszolnia.
4. A jelöltre vonatkozólag javaslatot lehet kérni az egyházmegyétől vagy az egyházkerülettől, de ha a presbitérium maga jelöl, akkor is érdemes ezt az egyházmegye elnökségével már informálisan is egyeztetni.

5. A jelölt kiválasztásánál gondosan kell ügyelni arra, hogy a jelölésre végül is nem kerülő lelkészt jelenlegi gyülekezetével szemben ne hozzuk nehéz helyzetbe.
6. Ne feledjük, hogy a presbitérium csak jelöl, a gyülekezet választ, ezért a presbitérium és a gyülekezet egységére ügyelni kell.

* * *

A konferencia örömmel és köszönettel vette dr. Nagy Sándornak, a Magyarországi Református Egyház Zsinata presbiteri elnökének tájékoztatását egyházunk gondjairól és örömeiről, különösen is arról, hogy megindult egyházunk missziói koncepciójának kidolgozása.

Ugyanakkor a résztvevőktől szomorú szívvel értesült, hogy sok egyházközségben nem működik sem missziói, sem diakóniai bizottság, sőt még ilyen feladatú előadó v. gondnok sem, jóllehet ezt az 1995. évi II. törvény, az ún. missziói törvény kötelezően előírja [10. § (1) bek.], míg a 2000. évi II. törvény, az ún. szeretetszolgálati törvény ajánlja [3. § (2) bek.].

Ezért felkéri a Szövetség elnökségét, hogy egyrészt ajánlja fel a Presbiteri Szövetség segítségét a missziói stratégia kidolgozásához, másrészt forduljon a Zsinat elnökségéhez, illetve a missziói és a diakóniai bizottsághoz, kérve azok intézkedését a törvény előírásainak megtartása érdekében.

* * *

Végül a konferencia Isten iránti hálával mond köszönetet a konferencián igeszolgálatot illetve előadást tartó testvéreinknek, úgy mint *Fodorné Ablonczy Margit* kecskeméti, *Steinbach József* balatonalmádi, *Szénási László* tahitófalu, *Tatai István* hatvani, *Végh Tamás* budapest-fasori lelképásztoroknak, illetve *Bodnár Ákosnak*, a MRETZs presbiteri elnökének, *Ferenczy Zoltán* hetényegyháza-ménteleki, *Kereskényi Sándor* Szeged-Honvéd téri és *Magyarné Balogh Erzsébet* kecskeméti lelképásztornak, *dr. Nagy Sándornak*, a MRE Zsinata presbiteri elnökének, *dr. Szűcs Ferenc* professzornak, a Károlyi Gáspár Református Egyetem rektorának. A konferencia résztvevői megköszönik a konferenciatelep vezetőjének és munkatársainak, hogy a konferencia gyönyörű környezetben és nagyszerű ellátással folyhatott le. Köszönetüket fejezik ki a Szövetség elnökének, ügyvezető elnökének, missziói titkárnak és lebonnyolításában végzett munkájukért.

Tahi, 2004. szeptember 4.

Kérdések – válaszok (I.)

a Magyar Református Presbiteri Szövetség

8. Országos Konferenciáján

(Tahi, 2004. szeptember 1-4.)

„...példaképei a nyájnak.”

Mi volt számomra fontos üzenet ezen a konferencián?

- Csak úgy lehetek példakép a gyülekezetemben, családomban és az emberek előtt, ha Jézus Krisztusban élő hitem van, amiben naponként az Ige és Szent Lelke által megerősíttetem és kérem, hogy állítson szolgálatba, ahova Ő rendel.
- Nagyon megragadott a buzgósággal kapcsolatos előadás, különösen az a tükör, amibe beletekinthettünk, hogy mi motiválja a mi buzgóságunkat. Jó volna a gyülekezetek felé a Presbiter újságban különös hangsúllyal felhívni a figyelmet.
- Nincs kiből választani presbitereket, itt hova teszem a mércét? Nagyon nehéz a lelkész és a gondnok feladata.
- Legyen folyamatos kapcsolatom minden nap az élő Jézus Krisztussal. Soha ne restüljek meg hálát adni az ingyen kegyelemért, mert Istennek sokba került az én bűneimért.
- A konferencia témája, ill. vezérigéje számomra már első ízben fontos üzenetet jelentett 1Pt 5,1-4 alapján. Lényegesebb üzenet: a nyáj legeltetése, a gyülekezet őrzése, védelme és gondozása.
- Nagy szükség van a hűséges presbiterekre, akik az egyházban, missziói területen buzgón szolgálnak. Fontos, hogy a p. képezze magát az igaz ismeretekben és ki-ki a maga helyén hűséggel szolgálja az Urat.
- A hűség nem egyenlő a passzivitással. A hűség elsajátítható. Aki kimarad, lemarad (a közösségről). A szeretet – önfeláldozó cselekvés.
- Az Úr Isten kiválasztott, elhívott, szolgálatot bízott rám. Öröm számomra, hogy kapcsolatban lehetek az Úr Istennel. Közösséghez, gyülekezethez tartozhatok.

Készítsük a missziói munkatervet!

(Folytatás az 3. oldalról)

hogy el is tudnak jönni. Ha valamilyen alkalmat nem a gyülekezet helyiségében kívánunk megrendezni, akkor azt is idejében kell lefoglalni.

Mindezekkel párhuzamosan – de ezeknek alárendelten – a gyülekezet eszközeinek, épületeinek karbantartására, felújítására, ha kell, az új beruházásokra is, hosszútávú (legalább öt éves) tervet kell kidolgozni. Természetesen ennek is a jelenlegi állapotból kell kiindulnia. A gyülekezet teherbíró-képességét és egyéb szempontokat figyelembe véve kell ezt a tervet is évekre bontani.

A jó gyülekezeti missziói és karbantartási, felújítási tervre alapozva lehet a tárgyév január 31-i megalapozott költségvetést készíteni. Az ugyan nincs pontosan elválasztva a költségvetési nyomtatványban, hogy mely tételek kifejezetten missziói célúak, de azt azért el lehet mondani, hogy a XII. fejezet – a gyülekezet belüli szeretetszolgálat kivételével (mert az diakónia) – bizonyára az. Ide tartoznak a szeretetvendégségek, a gyülekezeti napok, a konfirmandusoknak Biblia-ajándék, a hitoktatás dologi kiadásai, az ifjúsági és

gyermekmunka, szórványgondozás, egyéb missziói alkalmak és a gyülekezeti újság. A gyülekezeti munkatervben tervezett alkalmak költségét megtervezve, azokat az egyes tételek alá besorolva kapjuk meg, hogy mennyi pénzt irányozunk elő missziói célokra. Ha ez a költségvetés főösszegének 10 százalékánál kevesebb, akkor a misszió ügyével a gyülekezetben valami baj van.

Sokszor készítenek szép terveket, mert kötelező is [1995. évi II. egyházi törvény 10. § (1) bek.], azután mindaz az asztalfiókban marad. A terv megvalósulását folyamatosan, majd az időszak (az év) lezárásával ellenőrizni kell, ki kell értékelni. Erre egyrészt azért van szükség, mert az élet mindig hozhat változásokat, és akkor a tervet módosítani kell, másrészt pedig azért – és ez a fontosabb –, mert ezen változások vizsgálatával sokat tanulhatunk: a mi lustaságunk, hanyagságunk miatt maradt el valami, vagy az Isten nem igazolta terveinket?

Kívánom, hogy a tervezési időszak lezárultával mindenki elmondhassa: Isten terveink felett megáldott minket!

Ritoók Pál

A lelki ébredés

Az ébredés megnyilvánulásai

Ha a különböző ébredésekről szóló beszámolókat tanulmányozzuk, nem kerülhetjük el azt a megállapítást, hogy ezek a figyelemre méltó lelki megmozdulások általában véve kétféle módon jönnek létre, illetve támadnak. Első helyen itt van maga az ébredés, melyet Isten nem várt – mert meg nem érdemelt – kegyelmi ajándékként élünk át, s amelyben a Szent Lélek a kitartó imádságot, a hűséges lelkigondozói munkát túlláradó Lélek-aratással jutalmazza. Ilyenek voltak a skóciai ébredések Burns, Bonar és M'Cheyne idejében; valamint a württembergi Blumhardt és Hofacker alatt, illetve az 1915-ös Niasz-szigeti ébredés.

Annak az 1840-ben végzett körkérdesnek a nyomán, amely a Dundes és környékén folyt ébredés látható okait igyekezett tisztázni, M'Cheyne lelkész azt felelte, hogy nem használtak, csak a megszokott eszközöket. A szokásos vasárnapi igehirdetések mellett 1837 nyarán péntek esténként is összejöttek, s ezeken az összejöveteleken imádsággal, igeolvasással és tanulmányozással, lelki ébredésekről és a misszióról szóló beszámolók olvasásával foglalkoztak. Emellett vasárnapi iskolai munkát kezdtek; a gyülekezeti tagok otthonában ima összejöveteleket szorgalmaztak; hetenként két ízben fiúk és lányok számára katekizmusi órákat tartottak, amelyek nagyon látogatottak voltak.

Ezek mellett nem fordult elő a gyülekezetben semmi észlelhető megmozdulás 1839 augusztusáig, amikor az Úr megkezdte a maga munkáját Kilsythben, és Igéjét egyre nagyobb erővel véste bele a szívekbe, és lelkiismeretekbe. Az Ige utáni szomjúság olyan mértéket öltött, hogy az egyre jobban látogatott esti összejövetelekkel az iskolából át kellett menni a templomba. Hónapokon át tartó kívánság volt, hogy lehetőleg minden este legyen nyilvános összejövetel.

Emellett a spontán megindult és folyó összejövetel mellett gyakori a céltudatos megnevezett ébresztő munka; s Isten Lelke azt is nagyon sokszor sok lélek üdvösségére felhasználja. A különleges, nagyméretű ébredési hadjáratokért való közös imádság mellett nem becsüljük le a modern hírverés használható eszközeit sem. Nagy énekkarokat szerepeltetnek, a hozzáférhető legtágasabb összejöveteli termeket veszik igénybe. Jól előkészített támadást vezetnek a sötétség birodalma ellen, hogy a Gonosz hatalmából minél több lelket szabadíthassanak ki. Ilyenek a hatalmas „revivalok” (ébresztések), amelyek Moody, Sankey, Torrey és Alexander nevéhez, valamint Schrenk, Keller Sámuel és Vetter Jakab nevéhez fűződnek.

A modern evangélizáció mintaképe, amelyhez hasonlóan korábban még nem fordult elő, kétségtelenül Billy Graham és munkaközössége. Az 1954. március 1-jétől május 24-ig, 12 héten át tartott londoni evangélizációban nemcsak óriási méretű reklámozás folyt – plakátok, kiadványok, röplapok, faliújságok, autóbusz és földalatti villamos hirdetések, repülőgéppel való légi reklámok által, de a rádiót és a televíziót is felhasználták. A kampány minden napján szinte teljesen megtelt a 11 000 férőhellyel rendelkező Harringay Aréna; a két záróösszejöveteleken pedig a White Cityben 67 000-en, a Wembley Stadionban pedig 120 000-en vettek részt. A 405 rádióközvetítést is figyelembe véve, ez alatt az idő alatt 4 millió hallgatóhoz jutott el az evangélium Angliában, Skóciában, Walesben és Írországon.

A „revival” szó (megelevenedés) arra emlékeztet, hogy már korábban volt élet; de elalvás vagy halál következtében ma már emlékezete sincs; megelevenedésre van tehát szükség. „Avagy nem elevenítesz-e meg minket ismét?” (Zsolt 85,7) „Uram, évek közepette keltsd életre a Te munkádat!” (Hab 3,2), ahol az egyház és a keresztyénség alszik, s csak a neve és a látszat az, hogy él. Krisztus ítélete szerint

azonban halott, ezért ott erőteljesen kell az ébresztő szónak felcsendülni:

„Vigyázz!” „Térj meg!” (Jel 3,1-2) Ahol a gyülekezet, amelyet az Úr a világ üdvözítésének a munkájában használni akar, tisztátalan, szükséges visszaemlékeznie, megtérnie és megtisztulnia.

Sok prédikátor és evangelista ezért kezdi munkáját az alvó és visszaadott hívők és az alvók evangélizálásával és ébresztgetésével. Eljűk kell tární vétkéiket, és hűtlenségükét, s emlékeztetni őket hivatásukra és felelősségükre. Ezért fordult Booth Vilmos az 1859. évi ébredés idején – amelyben neki nagy rész jutott – elsősorban is a keresztyénekhez. A Lélek vezetése Walesben is ebbe az irányba mutatott. Az 1904-05-ös ébredés idején különböző helyeken nyerték azt a látást, hogy Istennek a Lelke csak akkor tud áttörni a hitetlenek felé, ha a keresztyének a különböző egyházakban összhangba kerülnek Istennel. „Alázkodjék meg az egyház és váltsa meg a világot!” szakadt fel a sóhajlás Roberta Ryan szívéből. Ezt a megalázkodást ő úgy értette, hogy hajoljon meg Isten előtt; adjon fel minden ellenállást Isten akarataival szemben. Arról van tehát szó, hogy csak felkészült gyülekezetek, egyházak, közösségek, csak felkészült igehirdetők és hívők végezhetnek valóságos és maradó szolgálattal az ébredésben. Ezért fordítják figyelmüket az ébredési igehirdetők elsősorban a keresztyének felé. Azoknak kell mindenképp a megfelelő viszonyba jutni Istennel. Mert Istennek a Lelke csak így törhet át hatalmasan, a meg nem tértek megtérésére. Sok igehirdető, sok egyházi előljáró tapasztalta meg a saját életében ezt a keserű és mégis üdvösséges igazságot ezekben a csodálatos időkben.

(J. W. Van Zeijl: *Amikor a szél fú...*)

(Folytatás következik)

Mikó László

Szövetségünk szolgálata az Országgyűlésben

Szövetségünk az Iránytű Kiadó segítségével egy kísérőlevéllel együtt eljuttatta valamennyi országgyűlési képviselőnek J. Douma holland professzor Tízparancsolat c. könyvét. Az erre vonatkozó előzetes kérésünket mind *Szili Katalin*, mind *Harrach Péter*, az Országgyűlés elnöke, illetve alelnöke támogatta. Az átadás másnapján kelt levélben az egyik országgyűlési képviselő a következők szerint köszönte meg az ajándékot. Szövetségünk elnökéhez többen, szóban illetve telefonon is jelezték, hogy köszönik az ajándékot.

Magyar Református Presbiteri Szövetség
1092 Budapest, Ráday utca 28.

Dr. h. c. Szabó Dániel
Elnök

Tisztelt Elnök Úr!

Hálás szívvel vettem kézhez ajándékukat, Dr. J. Douma: A Tízparancsolat című könyvét.

Megtisztelőnek érzem, hogy a küldött kiadvánnyal hozzájárulnak az országgyűlési képviselők szellemi felfrissüléséhez és világnézeti, politikai hovatartozásra tekintet nélkül, mindenkivel megosztják a könyvben is említett alapértékek ismeretét, elemzését.

Gyakorló református hívőként is köszönöm a kötetet, amelynek időtlenül helytálló megállapításai mindennapi életünkben, munkánkban vezérfonalként szolgálhatnak.

Budapest, 2004. szeptember 9.

Szíves ajándékukat megköszönve, tisztelettel:

Hajdu László
országgyűlési képviselő
polgármester

Emlékezetes presbiterek

Kocsi Csergő Bálint

(1647-?)

Lexikonokban megszokott jelenség az, hogy emlékezetes embereknek csak a haláluk éve ismeretes. Anyakönyvek híján születésük éve ismeretlen. Kocsi Csergő Bálint esetében fordított a helyzet. Nagy fényességgel jelent meg a szellem égboltján, majd hányavetett életsors után hirtelen ellobbant. Ismeretlen helyen, ismeretlen körülmények között távozott a történelemből.

A „Magyar gyászévtizedben” (1671–1681) a pozsonyi vértörvényszék elé idézett „hétszázak” legfiatalabbika. Társa a halálra kijelölt református és evangélikus prédikátoroknak. Egyike a holland Ruyter Mihály tengernagy által kiszabadított 26 életben maradottnak. Fiatalon a pápai kollégium nagyhatású rektora. E minőségében a presbitérium jegyzője. Szabadulása után írta meg a zürichi városi tanács felszólítására a svájci reformátusok részére drámai erejű „Kősziklán épült ház ostroma” c. jelentését. (A legnagyobb terjedelmű és legnagyobb hatású „presbitériumi jegyzőkönyv, amit valaha is írtak!) Ez az irat Európa uralkodóinak és parlamentjeinek asztalára került. Sajat véres, roncsolt testű tapasztalatai alapján írta meg a „legkegyesebb” Habsburg császár – I. Lipót – és az ellenreformáció gyászos hírvű „vitézei” – a jezsuiták – brutalitását.

A közelmúltban került nyilvánosságra – *S. Varga Katalin és Erdélyi Géza* korábbi felfedezése nyomán – Szelepcsényi érsek aláírásával a vérbíróság eredeti jegyzőkönyve. Mintha Kocsi Csergő Bálint írását olvasnánk, csak éppen „felülnézetből”. Ebben 501 perbe fogottról van szó. Kocsi Csergő Bálint csupán csak 350 főt ismert személyesen. Az ő neve nem is szerepel a hivatalos jegyzőkönyvben. (Azért nem idézték meg, mert „csak” tanító” volt.) Séllyei püspök, pápai prédikátor azonban jól tudta, hogy miért hívja magával a perbe az éles eszű ifjút!

Ámde menjünk sorban. Szülőhelye Kocs, hadak útja volt. Akár a török indult Bécs ellen, akár a Habsburg támadt a törökre, Kocs sínylette meg a hömpölygő

katonaáradatot. Akkoriban igen nyomorúságos volt a viruló Komárom megyei község élete. Ehhez az általános nyomorúsághoz járult Bálint egyéni baja. Gyermekkorában kaszába esett, mely elvágta balkarja inait. Mint mezei munkára alkalmatlan iskolába küldte őt apja. A kocsi kis iskola a debreceni kollégium partikulája, fiókin-tézete volt. Így került a jófejű gyermek a tudományok városába, Debrecenbe. Itt is kitűnt. Ámde tanárai megneheztek rá, mert nem akarta magára öltetni a kiválónak járó tógát. A küldetéses emberek „nehéz emberek”. Főiskolai pad helyett inkább rektornak ment az üldözött munkácsi iskolába. A hírhedt Báthory Zsófia ekkor kezdte pusztítani a református eklézsiát a jezsuitákkal. Mivel a rektor bámulatos eredményeket ért el növendékeivel, s azok száma hónapok alatt megsaporodott, a várúrnő intézkedett. Kocsi Csergő Bálintot letartóztatta, majd elűzte. Ő rövid erdélyi kitérő után szülőfalujába tért.

Mikor ezt Séllyei István szuperintendens és a pápai presbitérium megtudta, személyesen keresték fel, s valósággal kényszerítették a végveszélyben levő pápai kollégium vezetésére. A város és a környék ura: gróf Esterházy Pál azért katolizált, hogy a római pápától engedélyt kapjon ahhoz, hogy testvére leányát feleségül vehesse. Ezen engedély fejében nagy „hitbuzgóságot” tanúsított. Elkobozta a birtokain levő református templomokat, a kollégiumot, tüzvel-vassal akadályozta a református hitéletet. Ilyen körülmények között és azok ellenére kellett az új rektornak diákjaival együtt új kollégiumot építeni és azt éltetni.

A „jutalom” nem maradt el. Este – mécses mellett dolgozván – feje mellett fúródtak a falba a plébániáról kilőtt puska-golyók.

Újabb vészfellegek gyülekeztek. Kollonich Lipót bécsújhegyi püspök – korábban zsoldosvezér – a török utáni időkre tervezve megírta hírhedt könyvét: „Einrichtungsentwurf des Königreich Ungarns” (A magyar királyság igazgatásának tervezete.) II. Rákóczi Ferenc tömör megfogalmazá-

sában ennek tartalma: hogyan kell Magyarországot koldussá, katolikussá és németté tenni? – Az első pont 1671-ben teljesedett: kivégeztek, vagy földönfutóvá tettek 50 magyar főúri családot – aki nem katolizált. A második pontot próbálta megvalósítani a pozsonyi vértörvényszék felállítására. Lelkipásztoraitól, az ország vezető értelmiségi rétegétől akarta megfosztani a magyarságot (1674–76). A harmadik pont nem sikerült.

Ötszázan jelentek meg a félelmetes beidézésre. A prédikátorok a „*Status Confessionis*” (A hitvallás állapotában) tudták magukat. A vád: felségárulás és államellenes magatartás volt, melyet elleneik hitükből következtettek. A várható ítélet: fej- és jószágvesztés. Az ítélet el is hangzott. A nagy nemzetközi felzúdulás miatt az ítéleteket nem merték végrehajtani, ellenben kínzással, éheztetéssel, az alvás megvonásával, kemény munkával sorvasztották őket halálra. A még megmaradt 94 főt nápolyi gályákra adták el evezős rabszolgaságra. Ez Kollonich érsek ördögi terve volt. Így tűnnek el a világ szeme elől. 41 prédikátor érkezett meg erőltetett gyalogmenetben. Útközben 14 elpusztult. 10 elgyengült itáliai börtönbe került. 1676. február 11-én Ruyter holland tengernagy kiszabadította az akkor még életben levő 26 rabot. Közülük kettő szabadulása után meghalt.

Kocsi Csergő Bálint életben maradt, s megírta nyomorúságuk történetét. Három év múlva térhetett haza a többiekkel, újra szervezte a kollégiumot. Lelkészként is szolgált. Az ő tudósítása nyomán írta meg Moldova György 1973-ban nagyszerű regényét, a *Negyven Prédikátor*.

Papp Vilmos

Paráznaság és/vagy fajtalanság

– Egy presbiter véleménye –

E bűnöket kifejező fogalmak értelmével a mai átlagember egyáltalán nincs tisztában. De az egyházhoz hű keresztyénekről sem lehet elmondani, hogy mindnyájan pontosan értenék, melyik mit fejez ki.

A Teremtő Isten – aki férfivá és nővé teremtette az embert – Kijelentésében (a Bibliában) rendelkezett a nemek kapcsolatára vonatkozóan. Erre vonatkozó rendelkezéseinek áthágása a paráznaság.

Más világvallásoknak (pl. az iszlámnak) e tekintetben vannak más törvényei, mint a keresztyénségnek. De nem lehet különbségekről beszélni olyan kérdésekben, amelyeket az Isten által teremtett Természet határoz meg; úgy is mondhatnám – a biológiai valóságon alapulnak. Ilyenek helyes érzékeléséhez még valamely vallás tanait sem szükséges követni – elég ép érzékű embernek lenni! Csakhogy a legfontosabbakat említsem:

- a szexualitás férfi és nő kapcsolata, nem egyneműeké;
- kapcsolatra csak némileg érett, felnőtt partner alkalmas;
- nincs fajok (ember és állat) közt átmenet.

Sajnos az emberi fantázia kieszel (már régóta) olyan dolgokat, amelyek a természet (fentebb csak felvázolt) rendjének ellene mondanak. Ezeket a dolgokat nevezzük fajtalanságnak, idegen szóval perverzióknak. A Tízparancsolat nem említi ezeket a ritkán előforduló, extrém bűnöket, de ha elolvassuk az egész ószövetségi törvényt Mózes könyveiben, rá fogunk találni. Halálos ítéletet mond arra, aki „barommal közösül”, vagy aki „úgy hál férfival, mint asszonnyal szoktak”. Azt, hogy e dolgok Istennek a paráznaságénál is súlyosabb ítéletét váltják ki, azt Szodoma és Gomorra büntetésével példázza a Biblia. Ezen városok lakói ui. a fajtalanságban merültek el! (Nem véletlen, hogy Lót még lányai megbecstelenítését is inkább vállalta volna, semmint vendégeit perverziókra szolgáltatassa ki!)

Miért időszerű most ezt a témát előhozni? Hát azért, testvérek, mert engem (s feltételezem, hogy sok más keresztyént is) megdöb-

benenek azok a közvéleményt befolyásolni igyekvő kampányok, amelyeken nem győzünk megütközni. Vidéki testvérek bizonyára nem részesültek még abban a gyomorforgató élményben, amiben budapestieknek része lehetett, mikor is megszemlélhettük a „meleg büszkeség napjának” felvonulását... Ez már a homoszexualitás népszerűsítésének csúcsa. Ők a „büszkéek”! Következésképpen mi heteroszexuálisok pedig szégyelljük magunkat, hogy nem jutottunk idáig...

De van ám egy másik kampány is, amely a médiában egyre sűrűbben jelenik meg! Ez arról szól, hogy a magyar családokban igen gyakori, mondhatni rendszeres dolog a gyermekek megrontása, vagyis a pedofília nevezett fajtalanság. Tele szájjal hirdetik, hogy csak a gyermek megfélemlítése miatt derül ki kevés konkrét eset, mert a családapákra mi sem jellemzőbb, mint az erőszak (a perverzió felül). Biztatják a gyermekeket, minél többen jelentsék fel apjukat, akit aztán azonnal meghurcolnak a nagy nyilvánosság előtt, mielőtt bebizonyosodna a vád valóságtartalma! (Meghaladná e cikk kereteit, ha belemennék, milyen zsarolási lehetőség ez a lázongó gyerekek számára szüleikkel szemben; meg abba, hogy az emberek többsége hajlamos minden gyanúsítást azonnal elhinni, a legtiszteltetlenebb ismerőseiről is.)

Összegezve a hazai valóságot, megállapíthatjuk, hogy míg az egyik féle fajtalanság polgárjogot nyert (á lá Szodoma), mondván: csupán más szexuális szokásról van szó – addig egy másik fajta perverzió vádját olyanok ellen is felhasználhatják, akiken ezzel akarnak bosszút állni.

Kedves Olvasók! Kérdéssel fejezem be cikkemet. Tessenek elgondolkozni rajta: miért van e kétféle megítélés? Mármost hogy az egyik bűnt felmagasztalják, a másikat, a családos emberek (feltételezett) bűnét harsogva elítélik?

Kövespataki László

A gyülekezet együttműködése Isten dicsőségére (I.)

Egy Isten által elhívott gyülekezet szolgálatának hatékonysága – protestáns hagyományaink szerint – jelentős mértékben függ attól, mennyire egészítik ki egymás hiányosságait a közösség lelkes és laikus tagjai. E rövid dolgozat nem kíván gyakorlati útmutatót adni, csupán az annak elősegítését szolgáló teológiai megalapozást kívánja felvázolni. Ennek elősegítésére három bibliai fogalmat hívunk segítségül: Isten népe, Krisztus teste, egyetemes papság. E három jelző az, melynek tudatosulása nélkül, gyülekezeti tagjaink „csak” a dicséretes-, de szívükben nem az Istent dicsőítő működés területén maradnak.

Az „Isten népe” képet Péter első levele 2. részének 10. versében találjuk: Akik egykor nem az ő népe voltatok, most pedig Isten népe vagytok, akik számára nem volt irgalom, most pedig irgalomra találtatok. A szókapcsolat az Egyház univerzális és isteni természetére hívja fel a figyelmet. Túlmutat azokon a beidegződéseken, melyek napjainkban a „társadalmi közösség”, „autonóm szerve-

zet”, „jogi magánszemély”, és ehhez hasonló keretekbe szeretnék beszorítani, és ezzel leszűkíteni azt a lehetőséget, amit Isten végtelen távlatokba való betekintéssel és a föld végső határáig húzódó szolgálati területtel ruházott fel. Következésképpen: Isten népének tagjai sem a szó mindennapi, még kevésbé: általános értelmében vett emberek, hanem olyan választottak, akiknek egészen különleges mód adatott arra, hogy földi életükben eleget tegyenek Isten – egyen-egyenként, egyéniségünkre szabott – tervének.

- Az egyház szolgálatában aktív részt vállaló gyülekezeti tagnak munkája örömteli, hatékony végzésének érdekében, ismernie kell ezt az Istentől ráruházott privilégiumot.

Az Ószövetségben Isten az, aki a szövetségkötés aktusával egy különleges életre hívja el népét. Az Újszövetség által, Jézus Krisztusban Isten népe kibővül és egy másik nevet kap: az új Izrael. Az „Isten népe” kifejezés tehát, a megállapításon túl, magában hordozza a létrehívó Úr tetteinek hatalmát.

- A szövetségkötő Úr erejének tudata, a

szolgálatvállaláson túl, önálló célkitűzések megvalósítására ösztönzi a segítő egyháztagot.

Az egyház szolgálatának alapja: Isten és az Ő célja, melyet a kegyelméből létrehívott Egyházzal kíván véghezvinni. Ennek tagjait képessé teszi arra, hogy újjászületésük után már ne a saját vágyaiknak, terveiknek kívánjanak eleget tenni. Akaratukat – szabad választásból – alárendelik az Ő elhatározásai megvalósításához szükséges útmutatásoknak. Így válnak képessé arra, hogy az immár bennük lakozó Isten üzenetét tolmácsolják szavaikkal és tetteikkel. Ez az életforma elfogadottá, örömtelivé és természetessé válik számukra, hiszen maga az isteni természet mozgatja őket.

- Az Isten ügyéért munkálkodó egyháztagnak nem feladata, de elhívásából eredő, természetes megnyilvánulása az elvehetetlen örömet és jézusi békességet sugárzó bizonyágtétel.

(Folytatjuk)

Dr. Kereskényi Sándor

Harangok a vallási életben

A harang története igen régi időkre nyúlik vissza. A vallási szertartásokhoz a kínaiak és a hinduk már évezredekkel ezelőtt is porcellán-, és kristálycsengettyűkkel, kis harangocskákkal hívták az embereket. Az első – mai értelemben vett – nagyharangot a legenda szerint Paulinus püspök készítette 394-ben egy olasz város számára, majd két évszázaddal később Sabinianus pápa adott ki rendeletet a harangok rendszeres használatáról. Innét számítjuk a harangszó elterjedését Európában. A Dunántúl területén fekvő Karoling-kori határgrófság székhelyén, Zalavárott a 850-es években épült templomban már helyben öntött harangot szenteltek fel.

A középkori harangjaink – amelyek főleg német mesterektől származtak – a törökök áldozatai lettek, vagy a törökök elől menekülő hívek elásták, mocsarakba süllyesztették el. Erre eredeti dokumentumok utalnak. Sajnos a harangok a későbbiekben már nem kerültek elő, csak néhány esetben. Ilyen a Heves városának nagyharangja, amelyet 1462-ben öntöttek. A menekülők a templomkertben elásták, ahol több mint négy évszázadig rejtőzködött, mígnem 1966-ban, földmunkavégzés közben találtak rá. Ma a hevesi római katolikus templomban kiállítva látható. Néhány harang azonban átvészelte a török időket, és ma is használatban vannak (Nógrádszakál, Bogyoszló, Nagybarca, Gagybátor stb.).

Az 1700-as években több német mester már hazánkban önti a harangokat fejlett technikával (Brunner testvérek, Steinstock József stb.) Találkozunk azonban vándor harangöntő mesterekkel, akik állandó telephely nélkül, felszerelésükkel vándorolva, helyben öntik a harangokat.

A harangok feliratai általában az egyházközséggel kapcsolatosak, de gyakori a családok drámáit megörökítő szöveg, a községet ért sorscsapás emléke, elhunyt hitves emléke is. Nagyon szép példája ennek a tiszaburai öregharang felirata (1800-ban öntötte Ivstel János Egerben), ahol az elhunyt feleség hangját idézi az özvegy férjnek a harangszó. Ugyanebben a templomban találkozhatunk még az adományozás nemes gesztusával. Két kisebb harangot (Szlezák öntőműhelyéből) a Bárczay család adományozott az egyházközségnek. Sorolhatnánk a példák sokaságát kötetekre kitévően.

Vannak azonban a megszokottól merőben eltérő feliratok. Példaként csak egyet említünk: A bőszi templom 1959-ben készült kisharangján a felirat megörökíti az özvegyasszony nevét, aki Istenhez imádkozott, kérte, hogy nyerhessen a lottón, és öntet egy harangot. A kérése meghallgatásra talált, az özvegyasszony megtartotta ígését, s a lottónyereményből készült harang a templom harmadik harangja.

A háborúk sajnos nagy pusztítást okoztak a harang állományban. Az első világháborúban az 50-60%-a, a második világháborúban a 15-20%-a semmisült meg, és lett a lágy zengésű harangból gyilkos fegyver. Pótlásuk még ma is tart. Anyaghiány miatt sok helyen acélharang cseng. Ezek többnyire Diósgyőrben készültek.

Sajnos a szakma a kívánt elismerést nem kaphatta meg. Az öntészeti szakmai körök, ha megkésve is, de pótolni igyekeznek a hiányt. Az Öntödei Múzeum bronz táblákon örökíti meg a harangöntők nevét, adatait, láthatóvá téve így az adatokat a templomok falán. (Bölcs, Tiszabura, Szentmártonkáta, Budapest-Pasarét stb.) Remélhetőleg ez az új kezdeményezés, valamint a Kossuth rádió déli harangszava pótolja majd a több évtizedes mulasztást az öntőszakma művészei, a harangöntő mesterek iránt, hogy ez a csodálatos mesterség a Gombos családban folytatódjon, és követőkre találjon.

(Harang tábla készítésével kapcsolatban Szántai Lajos, 06 1 200-8617 tud felvilágosítással szolgálni.)

Szántai Lajos
öntészeti szakértő

Halottak napján

Csontok között JÉZUS jár a temetőn...
Ők nincsenek itt, de velünk lehet Ő,
s hogyha szívünk Nála életet keres,
halottak napjából élők napja lesz.

Füle Lajos

Örök hajlékomba fogadj be, Uram!

– Ady Endre utolsó napjai –

Nagy idők tanúja volt Kovácsy Margit diakonissza testvér (1890-1984). Ápolója volt a nagybeteg Teleki Tibor gróf koronaőrnek. Karjai közt szenvedett ki Tisza István gróf, a meggyilkolt miniszterelnök. És szívenütő sorokat jegyzett föl a csucsai presbiter, az írófejedelem Ady Endre haláltusájáról, mint egyike annak az imaközösségnek, amely a költő agóniáját a Megváltó irgalmas szívére bízta. – Írását házi archívumom kincsei közt őrzöm.

Hegyfi-Füstös István

*

„Dr. Szabó Aladár (akkor a Filadelfia Diakonissza Intézet elnöke) mondta el nekünk, maga köré gyűjtve a diakonissza testvéreket: »Testvérek, akik tudnak Ady Endréről, a költőről, kérem, segítsenek érte imádkozni! Versei a mi hívó keresztyén elvünket sokban botránkoztatják, inkább nem értjük „forradalmi” hangját; ő most nagy beteg, halálosan beteg. Elmentem hozzá bejelentés nélkül, mint lelkipásztor mentem. Amikor megtudta, hogy ki vagyok, dühösen kiáltotta: kisöprűzném inkább, mint közelemben engedném! Én mégis bementem, kértem, hogy azt engedje meg, hogy imádkozzam vele. A fal felé fordult, de a Miatyánkot – ajkai mozgása elárulta – velem mondta. Hangtalanul vette búcsúzásomat, és arra a kérésemre, hogy másnap eljöhetek-e, felületesen bólintott. Másnap már nem „söprűvel” fogadott; harmadnap meg ezzel: már vártam, lelkiatyám! Állapota napról napra rosszabbodott, de a lelke „nyiladozott”. Ötödik nap, amikor még öntudati világossággal beszélt, azt kérdezte: lehetne-e azt kérni Istentől, hogy most, amikor lelkem legmélyéig elfogadtam bűnbocsánatát, kegyelmét, végezze el Isten, hogy verseimet úgy vegyék az emberek, hogy bennük Istent kerestem, és Őt akartam dicsőíteni?...

Ezért imádkoztam vele utolsó öntudatos óráiban is.

Kérem a Testvéreket, hogy a nagy költőért, aki most haláltusáját vívja, most velem együtt imádkozzanak»

Imádkozzunk.

Így emlékezem erre az imafeladatra, amit elnöküinktől a költő halálakor kaptunk.

Feljegyeztem 1971. március 9-én.

Kovácsy Margit
ny. diakonissza”

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZAGOS REFORMATUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkesztőség:
Budapest, VII. Vilma királyné-út 1.
Telefon: 194-413
Kiadóhivatal: Harminc-út 17.
Megjelenik évente ötször.

Főszerkesztő:
DR. RAVASZ LÁSZLÓ.
Felelős szerkesztő:
SZABÓ IMRE
Főmunkatárs:
DR. CSIKESZSÁNDOR

A Magyar Presbiter az Országos presbiteroknak az ORFÖK tagdíj fejében jár.
Kérjük a presbiterumokat, hogy adják a tagdíjat, amely évi 1 P. mulhatatlanul küldjék be.
Akiéknak saját címére megy a lap, azoktól 1,20 P. beutalást kérjük.

Miről írt lapelődünk 70 évvel ezelőtt?

(Szemelvények a „Magyar Presbiter” 1934. október 1-jei számából)

A Reformáció Emléknapjának: október 31-nek megünneplése előzményeként 1934. október 7-én vasárnap tartotta „Nagyválasztmányi Gyűlését” az Országos Református Presbiteri Szövetség Budapesten, a Kálvin téri templomban. A „Gyűlés” a korábban megrendezésre került „Református Ünnepi Hét” záróaktusa volt, amelyet dr. Ravasz László püspök igehirdetési szolgálata vezetett be.

Igehirdetésének címe „A hit mértéke” volt, s az alapigék Lukács evangéliumából hangzottak fel eképpen:

„Aki velem nincs, ellenem van; és aki velem nem takar, tékozol.” (Lk 11,23) – „És monda néki Jézus: Ne tiltsátok el: mert aki nincs ellenünk, mellettünk van.” (Lk 9,50)

Az emberek közül talán sokan „megütköznek”, vagy „tanácstalanul állanak”, mikor hallják e két igeszakaszt. Ellenmondást vélnek felfedezni Jézus kijelentései között. Pedig nem kell félni ezen „ellentmondásoktól”, mert az Úr talán éppen ezzel akar valamit mondani. Szükségesek ezek, mert az örök isteni igazság... éppen teljessége és igazsága érdekében kell, hogy ellentmondásokat hozzon létre.” – Hiszen Maga az Élő „Ige akarta ezt” így: Jézus Krisztus, Aki most is tanítani akarja az övéit.

A Mester mindkét kijelentésével egy-egy külön igazságot mond ki, amikor a hit mértékéről beszél.

Jézus arra figyelmeztet, hogy a mi „emberi mértékünk” „kettős mérték”, hiszen „másképp mérünk magunknak”, s ugyancsak „másképp mérünk másnak”.

I. Az első igeszakaszban (Lk 11,23) Urunk az ördög kiűzéséről beszél. Határozottan jelenti ki, hogy „csak az űz”, csak az űzhet ki „ördögöt, aki erősebb” nála. „Kiűzni” talán ideig-óráig lehet a Sátánt „a lélek egyik pontjáról”, de az hamarosan „visszatér” hetedmagával egy másik „üresen hagyott helyre”, s így az ember „utolsó állapota gonoszabb lesz az elsőnél.”

E harcot tehát „nem lehet” csak „félíg vívni...” „félúton megállni, megalkudni a Sátánnal, vagy „megbékélni”, kiegyezni vele.

Szükségünk van Krisztus vezetésére, erejére! És mivel Ő „egészen adta Önmagát” érettünk, joggal kívánja tőlünk e harcban teljes életünket, odaszánásunkat. E harcban pedig elengedhetetlenül szükséges bűneink felett való őszinte „bánkódásunk”, a magunkkal szembeni örök „elégedetlenségünk”, „önvádunk”. Mesterünk megköveteli tőlünk, hogy teljesen, „igazán Vele legyünk!”

Ez az Úrral való „teljes együttléti” pedig lehetséges számunkra, de csak az Ő kegyelme által, de így lehetséges a Gonosz feletti győzelmünk is!

II. A második Igében pedig Jézus kijózanító figyelmeztetése hangzik fel a tanítványok felé. (Lk 9,50)

A Mestert szinte „ki akarják sajátítani, monopolizálni” akarják a maguk számára. „Megdöbbenve” tapasztalják, hogy „olyan emberek” is vannak Jézus körül, „akik nem tartoznak közéjük, sőt idegenek tőlük”.

Egy ilyen „ismeretlen” ember Krisztus nevében, az Ő erejével képes kiűzni az ördögöt megszálott, beteg társaiból. E tény felháborítja a tanítványokat, mint mondják: „Ő nem követ Téged mivelünk.”

A Mester azonban „több” és „nagyobb”, mint tanítványai gondolják, s ezért „nem hajlandó az ő véleményükhöz szabni a maga ítéletét.” Az Úr nem engedi, hogy követői és szolgálói szabják meg, hogy Ő kit üdvözítsen, kit nem. Aki ebbe kíván beleszólni, félreérti Isten Fiának küldetését.

A bíraskodás, a kegyelmezés joga kizárólag Őt illeti: egyedül Néki „adatott” erre „minden hatalom” az Atyától. (Mt 28,18)

De feleletet ad Jézus arra is, „hogyan ítéljen” mindenkor az ember a „más hitéről?” Hiszen „aki nincs Krisztus ellen”, az Őmelle van! „Aki nincs Krisztus ellen”, arra az emberre úgy is kell tekintenem, úgy kell megbecsülnöm, szeretnem, mint az Ő szolgáját, tanítványát! Ez a keresztyén türelem kell, hogy jellemezze a Mester tanítványait minden időben!

Igencsak megszívlelendő intés ez számunkra, mikor a Reformációra, a reformátor atyákra emlékezünk.

Pintér Mihály

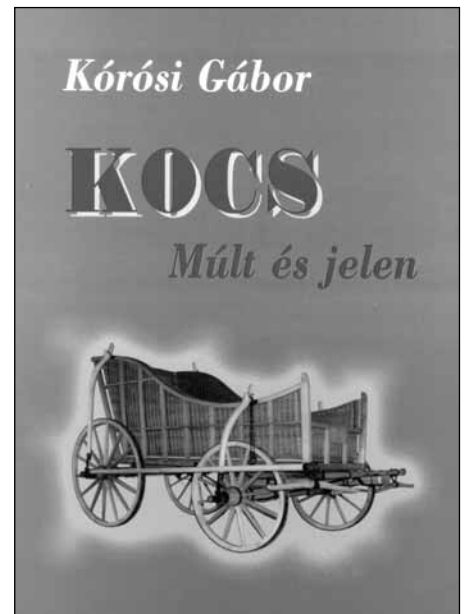
ref. lelkész, könyvtáros
(Ráday Gyűjtemény)

A presbiter könyvespolcára

Kórosi Gábor:

KOCS – múlt és jelen

A szerző Kocs szülötte, egykori teológiai hallgató. Nyugdíjba vonulásig a helyi általános iskola igazgatója. Sok éven át presbiter. „Nyugtalan nyugdíjas” korában megírja szülőhelye és egyházközsége történetét, jelen helyzetét. A 280 oldalas könyvet 32 oldalnyi fénykép egészíti ki. Megtudjuk azt is, hogy miért „kocsi” a kocs. Nemcsak történelmi, gazdálkodási, kulturális, politikai szempontok vezérlik. (E vonatkozásokban kitűnő forrásmunkát tartunk kezünkben.) Tág teret kap a község életét évszázadokon át meghatározó református egyház élete. Kocs község ugyanis püspöki és esperesi székhely is volt. Iskolája a debreceni kollégium partikulája. Külön is ismerteti sok kiváló református ember életét. Részletes név- és tárgymutató segíti a gyors tájékozódást.

A mű jó példát ad más eklézsiák presbiterinek egyházuk és községük múltjának feldolgozásához.

Kiadó: Polgármesteri Hivatal. Kocs 2003

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Augusztus

13-14. tartotta Pápán tanácskozását a Magyar Reformátusok Világszövetsége, illetve a Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinata, amelyen Szövetségünket a Szövetség elnöke és *Balla Tibor* elnökségi tagunk képviselte, aki egyben a Tanácskozó Zsinat Presbiteri Bizottságának elnöke is.

Szeptember

1-4. között volt Tahiban a 8. Országos Pres-

biteri Konferencia, amelyről lapunk más helyén beszámolunk.

11. volt a Délpesti Egyházmegye monori és ráckevei lelkészkerének presbiterképző alkalma.
25. Cegléden volt a Délpesti Egyházmegye járszági és ceglédi lelkészkerének presbiterképző alkalma, amelyen a Szövetség ügyvezető elnöke is előadást tartott.
27. tartotta ülését a Presbiter szerkesztő bizottsága, amely egyben az 5. szám lapzártája is volt.

Szeretettel köszöntjük

dr. Ritoók Zsigmond

Széchenyi díjas

akadémikus testvérünket

75. születése napja

alkalmából.

Ő Szövetségünk alapító

elnöke, jelenlegi tiszteletbeli

elnöke. Isten éltesse!

Segítő gondolatok

„Két fontos dolgot tanultam meg: az első, hogy nagy bűnös vagyok, és a második, hogy Jézus Krisztus még nagyobb Üdvözítő”

Newton hitvallása

* * *

„Isten azt akarta, hogy az isteni igazságok ne az értelmén keresztül jussanak a szívbe, hanem a szívén keresztül az értelembe.

Mert ismernünk kell az emberi dolgokat ahhoz, hogy szeretni tudjunk; az isteni dolgokat pedig szeretnünk kell ahhoz, hogy megismerhessük azokat.”

B. Pascal

* * *

„Egyedül a mi Megváltónk, Jézus Krisztus érdemében bízom. Őbenne álhatatosan és szilárdan vallom, hogy Ő a menedékem, vigaszom és üdvösségem!”

Kepler hitvallása

* * *

„Nem azt a kegyelmet sóvárom, amelyet elnyert Pál. Nem azt a kegyelmet, amellyel Te Péternek megbocsátottál; Hanem azt a kegyelmet, amit a kereszten a latornak nyújtottál! Ezért esedezem!”

Kopernikusz saját szövegezésű sírfelirata

Füle Lajos Uralomváltás

Ki megtér, Néki él!

Trónfosztott lesz az én,

s trónra ül a KIRÁLY,

KI az ember szívét

bölcsen uralja már.

Hatalma: a kereszt.

Nem diktatúra ez:

önként és szívesen

hódol Neki a szív,

megtisztult értelem,

s áldja KRISZTUS KIRÁLYT

itt s túl ez életen.

*

Ma is

A számadás napja közeleg,

ÚR JÉZUS, hadd kérem kegyed!

TE tudod, hogy mikor jön el,

add, hogy ma is készen legyek!

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: *Dr. Ritoók Zsigmond, Hegyi-Füstös István, Dr. Papp Vilmos, Dr. Cseh Lajos, Kövespataki László, Mikó László, Pintér Mihály, dr. Viczián Miklós.* Felelős szerkesztő és képszerkesztő: *Dr. Békefy Lajos.* Felelős kiadó: *D. h. c. Szabó Dániel.* Törzslés: *Heckmann Tamás.* Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel./fax: 476-3211. E-mail címünk: presbiteri.szov@freemail.hu. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belföldre évi 1000 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 2500 Ft, Európába 20 EUR, a tengerentúl más országaiba 30 \$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség 11705008-20416641”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. *Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében!* Készült a Szászország Kft. nyomdájában. Felelős vezető: *Vas Ágota.* Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Internet cím: www.parokia.net

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével!

Egy példány ára: 180 Ft

Országos Imanap a családokért 2004. november 14. (vasárnap) – Programjavaslat

Imanap a családokért

Az ez évi imanapunkon elsősorban az utánunk következő nemzedékekért imádkozunk, nem feledkezve meg azokról, akik nevelésükben részt vesznek.

Az imanap alapigéje:

KÉRLEK URAM! ISTENNEK AZ EMBERE, AKIT KÜLDÖT-TÉL, HADD JÖJJÖN EL ISMÉT HOZZÁNK ÉS TANÍTSON MEG BENNÜNKET, HOGY MIT CSELEKEDJÜNK A GYERMEKKEL, HA MAJD MEGSZÜLETIK.

(Bir 13,8)

255. ének 1. és 8. verse: *Mely igen jó az Úristent dicsérni...*

Ige: Zsolt. 128,1-6.

Magasztaljuk Istent

- hogy gyermekeket ad családjainkba, gyülekezetünkbe, nemzetünkbe és az egész világra,
- a gyülekezetünkben megkeresztelt gyermekekért, családjukért, hogy megéreztek az Isten előtti felelősséget gyermekükért,
- hogy minket olyan nagyra becsül, hogy a gyermekeknek a gondját, akikért Ő már elviselte a legsúlyosabb áldozatot, ránk bízta,
- hogy adott szülőket, nagyszülőket, dédszüloket, nevelteket, lelkipásztorokat, református tanárokat, református óvodákat, iskolákat, gyülekezetünkbe felnőtt fiatalokat, akik a gyermeknevelés gondjait és örömeit egymással megoszthatják.

38. zsoltár 1. és 4. vers: *Haragodnak nagy voltában...*

Ige: Mt. 18,1-10.

Valljuk meg bűneinket,

- mert nemhogy Hozzá nem engedjük gyermekeinket, de sokszor megszületni sem hagyjuk őket,
- leginkább csak saját gyermekünk, unokánk sorsa érdekel és a mellettünk élő kallódó, utcán kóborló gyermekek sorsa nem, sőt felháborodunk rajtuk,
- sokszor fontosabbnak tartjuk a világban való forgolódásukhoz, testi egészségükhöz, műveltségükhöz tartozó elfoglaltságukat, semmint azt, hogy gyermekeinket, unokáinkat Hozzá hozzuk,

- hogy keveset imádkozunk gyermekeinkért, unokáinkért, általában az utánunk következő nemzedékért,
- hogy keveset imádkozunk azokért, akik részt vállalnak gyermekeink nevelésében: nagyszülőkéért, tanárokért, hitoktatókéért, lelkipásztorokért, gyülekezeti munkásokért, sőt nem egyszer bírálgatjuk őket,
- hogy nem, vagy keveset beszélünk gyermekeinknek az Isten hatalmas tetteiről, a legnagyobbról, megváltó munkájáról, és hogy ez mit jelent a mi személyes életünkben, nemzetünk életében.

372. ének 1. vers: *Könyörögjünk az Istennek, Szent Lelkének...*
Ige: Zsolt 27,4-14.

Könyörögjünk,

- hogy gyermekeink, unokáink testben-lélekben egészségesek legyenek,
- hogy szaporítsa Isten nemzetünket, határon innen és túl gyermekekkel,
- hogy óvja meg Isten a házasságokat,
- a szülőkéért, nagyszülőkéért, lelkipásztorainkéért, a gyülekezeti munkásokért, akik gyermekeinkkel foglalkoznak,
- iskoláinkért, óvodáinkért, egyetemünkért, hogy olyanok nővekedjenek ott fel, akik alkalmasak, hogy szülőként, nevelőként, lelkipásztorként, gyülekezeti munkásokként gyermekeink, unokáink nevelésében részt vegyenek,
- hogy adjon Isten szerető gondviselőket, szerető közösségeket a kallódó, szeretet nélkül felnövő gyermekeknek,
- hogy a szülők, keresztszülők és a gyülekezet tartsa meg azokat a fogadalmakat, amelyeket keresztelesekkor tettek,
- hogy adjon Isten alkalmat és erőt, hogy bizonyosságot tehesünk gyermekeinknek, unokáinknak az Isten hatalmas tetteiről, amelyeket a mi életünkben, gyülekezetünk, családjunk és népünk életében véghezvitt,
- hogy áldja meg gyülekezetünk gyermekeit, őrizze meg őket a vizsgák és a nyári szünet időszakában, és áldja meg gyülekezetünk napközis táborozását,
- hogy áldja meg Isten a gyermekeket szerte az országban, határainkon túl, az egész világon.

367. ének 1. vers: *Emeljük Jézushoz szemüink...*

Az Úrtól tanult imádsággal zárjuk az imaalkalmat.

Presbiterképzés indul a Sárospataki Teológiai Akadémián

Szövetségünk kérésére és javaslatára a Sárospataki Teológiai Akadémia egy éves (10 hónapos), vagyis két féléves presbiter, illetve gyülekezeti munkás képzést indít, várhatólag 2005 januárjában. A képzés keretében Biblia-ismereti, hitvallás ismereti, egyháztörténeti, egyházismereti és gyülekezet-építési foglalkozások lesznek, amelyeket az akadémia tanárai és más neves előadók vezetnek. Első sorban a közép- és felsőfokú iskolai végzettségű presbiterok, gyülekezeti munkások jelentkezését várjuk, de a foglalkozásokon ilyen végzettséggel nem rendelkezők is részt vehetnek vendéghallga-

tóként. Tehát minden református egyháztagot, aki lelkiében növekedni szeretne, szeretettel várunk.

A foglalkozásokra szombati napokon kerül sor.

Részletesebb felvilágosítást írásban legközelebbi számunkban adunk, azonban amint lehetséges, a Reformátusok Lapjában is közzé tesszük a jelentkezési felhívást. Szóbeli tájékoztatást szívesen adunk és előzetes jelentkezéseket örömmel fogadunk a Presbiteri Szövetségben, Budapesten a Ráday utca 28. sz. alatt, illetve a 06-1-476-32-11 telefonon, illetve a presbiteri.szov@freemail.hu e-mailen.